

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕАТРУ,
КІНО І ТЕЛЕБАЧЕННЯ ІМЕНІ І. К. КАРПЕНКА – КАРОГО**

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕАТРАЛЬНОЇ СПРАВИ ІМЕНІ І. Д. БЕЗГІНА

**«АНАЛІЗ РЕПЕРТУАРНОЇ ПОЛІТИКИ ОДЕСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО
МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ ІМЕНІ ВАСИЛИЛЯ ВАСИЛЬКА
ЗА 2019-2023рр.»**

Дипломна робота студентки 2м-ПСМ
Факультета театрального мистецтва
Спеціальності 026—«Сценічне мистецтво»
«Продюсер сценічного мистецтва»
на здобуття освітньо-професійного
рівня «Магістр»
Смірної Світлани Юріївни

Науковий керівник:
професор, кандидат мистецтвознавства,
академік НАМУ,
заслужений діяч мистецтв України
Безгін Олексій Ігорович

КИЇВ 2024

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1 Історія театру Василя Василька.....	9
1.1 Репертуар театру.....	28
1.2 Стратегія та планування творчої діяльності театру.....	35
1.3 Підсумки 95-го театрального сезону.....	41
Розділ 2 Робота театру під час пандемії 2020-2021.....	43
2.1 Зберігаючи зв'язок з аудиторією.....	46
2.2 Обмеження в театрі під час карантину..	49
2.3 Новий формат театру в умовах пандемії.....	54
Розділ 3 Театр під час війни 2022-2023р.....	56
3.1. Мистецтво в укритті.....	62
3.2 Адаптація театру після війни.....	71
Висновки.....	74
Список використаних джерел інформації.....	79

ВСТУП

Одеський академічний український музично-драматичний театр імені Василя Василька є одним з провідних театральних закладів в Одесі . Репертуарна політика - це заданий курс або те, з чого починає свій шлях великий корабель під назвою «Театр», саме цій темі хочу присвятити цю роботу. Проте, щоб краще зрозуміти і відчувати чим живе театр, треба зануритись до історії та відновити у пам'яті історичні події, які впливали на розвиток та функціонування і ясна річ торкаються сьогодення та нащадків.

Будівля театру виникла на основі перетворення старого складу, який зазнав перебудови в 1903 році завдяки фінансовій підтримці видатного антрепренера Одеського міського театру, Олександра Сибірякова. Цей історичний об'єкт перетворився в приватний театр, ставши однією з видатних культурних пам'яток України в ХХ столітті.

До 1914 року театр, яким керував Сибіряков, зіткнувся з низкою труднощів, зокрема пожеж, які вимагали відновлення приміщення. Внаслідок цих непередбачуваних обставин, адреса театру змінилася з вулиці з номером 13 на вулицю Пастера, будинок 15. Незважаючи на труднощі, Сибіряков прагнув утримувати трупу та здобувати славу.

Утім, згодом цей підприємець зіткнувся із значними фінансовими труднощами, а його театр став жертвою впливу пожеж і нещасливих обставин. На відзначений труднощами період настала повна реконструкція театального приміщення, що призвела до його вражаючої архітектурної трансформації. Починаючи з того часу, ця будівля не лише виступає як свідок важливих історичних подій, але й виросла у символ культурної спадщини України,

встоявши перед випробуванням часу та продовжуючи надихати прихильників мистецтва своєю неперевершеною присутністю.

7 листопада 1925 року – відбулося відкриття Одеської української Держдрами виставою «Полум'ярі» за п'єсою А.Луначарського; режисер Б.Глаголін; художник М. Маткович; композитор Ю.Губарьов.

18 листопада 1930 року – Урочисте відкриття театру в новому приміщенні та святкування 5-річчя діяльності українського державного театру в Одесі прем'єрою вистави «Кадри» за п'єсою І. Микитенка; режисер М. Терещенко; художник А. Петрицький; композитор Ю.Губарьов. Держдрамі надано ім'я Театру Революції. Протягом існування театру на його сцені сяяли талановиті актори, серед яких були Наталія Ужвій, Юрій Шумський, Поліна Нятко, Кость Блакитний, Лідія Мацієвська, Іван Твердохліб, Олександр Луценко, Андрій Крамаренко, Генріх Осташевський, Юлій Божек, Валентина Туз та багато інших. Їхні імена назавжди вписано в творчу біографію колективу. На сцені театру пролунали вистави видатних українських режисерів, таких як: П. Кіселевіч, Е. Купченко, М. Орлов, А. Рубін, В. Скляренко, В. Пахомов, Б. Мешкіс. Талановиті художники, зокрема М. Маткович і М. Кордонський, а також композитори Ю. Губарев, В. Штайгер, Б. Зільберглейт та інші, також додали свій внесок у творчу історію театру. Ці люди, безмежно віддані театру, створили славу Одеського українського театру, і прізвіща цих творців назавжди залишаться у пам'яті.

1975 рік- До 50-річчя діяльності колектив Одеського українського музично-драматичного театру імені Жовтневої революції нагороджений орденом «Знак Пошани».

1995 рік – Згідно Постанови Кабінету Міністрів України №70 від 31 січня 1995 року театру присвоєне ім'я Василя Степановича Василька.

26 лютого 2006 року – Згідно Наказу Міністерства культури і туризму України №66 Одеському обласному українському музично-драматичному театру імені В.С.Василька надано статус «Академічний театр».

Художні керівники театру:
Заслужений артист УРСР М.С.Терещенко (1925-1926рр; 1929-1932рр.)
Народний артист СРСР В.С.Василько (1926-1928рр; 1939-1941рр; 1948-1955рр.)

Заслужений артист УРСР І.Я.Юхименко (1933-1939рр.)

Народний артист України Б.Х.Тягно (1944-1947рр.)

Народний артист РРФСР Н.Ю.Орлов (1961-1965рр.)

Народний артист РРФСР В.М.Пахомов (1970-1975рр.)

Народний артист УРСР Б.В.Мешкіс (1975-1985рр.)

Народний артист України І.Н.Равицький(1988-2017рр.)

Заслужений артист України І.С.Уривський (2019-2020рр.)

М.Г.Голенко (2020-2023рр.)

О.В.Самусенко(2023р.)

Одеський академічний український музично-драматичний театр імені В. Василька продовжує свою творчу мандрівку від класики до сучасності, утримуючи баланс між традиціями і новаторством. У його репертуарі знаходяться шедеври української класики, такі як "Запорожець за Дунаєм" і "Сватання на Гончарівці", які відтворюють дух минулих епох і народної спадщини. Водночас, театр не боїться експериментувати і пропонує сміливі постановки режисерів "нової хвилі" українського театру, які ставлять сучасні питання й звертаються до актуальних тем ("Саша, винеси сміття", "Чуваки не святкують, або Ukrainian"). Зацікавлених режисерів із України, Зарубіжжя і СНД, таких як Алессіо Бергамо (Італія), Дмитро Богомазов, Юрій Одинокій,

Владислав Троїцький, Лариса Венедиктова, Микита Гріншпун(Київ), Андрій Бакіров(Чернігів), театр запросив до співпраці.

Крім основної сцени, у театрі працюють експериментальні майданчики, такі як "Глядач на сцені" і "Сцена 38", де виставляються альтернативні та так само потужні постановки. Театр пропонує широкий спектр вистав, який включає українську класику, сучасні п'єси вітчизняних авторів, шедеври світової драматургії та відомі твори зарубіжної класики, задовольняючи різноманітні смаки глядачів.

Мета і завдання дослідження

Розглянути та проаналізувати:

- Для повноти оцінки розвитку репертуару та прокату вистав, дослідити історію розвитку та як це вплинуло на Одеський український музично-драматичний театр.
- Вклад корифея театру Василя Василька, його вплив на репертуар.
- Розглянути та провести аналіз змін репертуарної політики.
- Проаналізувати роботу театру у різні проміжки часу, та визначити найвигідніші варіанти.
- Дослідити роботу головних режисерів театру в різні часові періоди.
- Дослідити комунікації і організаційні питання та взаємодію з іншими театральними закладами.
- Роздивитись безупинне життя театру та дослідити його потрібність у глядачів.

Предмет дослідження

Одеський український музично-драматичний театр ім. Василя Василька, а саме його репертуарна політика за 2019-2023 роки.

Наукове значення роботи

Дослідження репертуарної політики театру можна вважати новим і актуальним, оскільки ці процеси постійно змінюються та адаптуються до сучасних умов. Узв'язкузі змінами в культурному середовищі та суспільному житті, з'являються нові тенденції у виборі репертуару, щотакожпотребуютьаналізу та дослідження.

Ця тема є актуальною, оскільки театр знаходиться в епохупостійнихзмін та викликів, пов'язаних з конкуренцією, технологічнимрозвитком та швидкимизмінамивідносинміж театром та глядачами.

Практичне значення одержаних результатів

Практичне значення дипломної роботи має бути корисним для молодих та сучасних театрів і митців, так як містить в собі вагомі дії та потреби які швидко вирішуються для того щоб театр не зупинявся, а тільки розвивався навіть в важких умовах, окрім цього інформація в цій дипломній роботі можна вважати, як певний факт історії та існування життя Одеського академічного музично-драматичного театру імені Василя Василька.

Методи дослідження

Для написання дипломної роботи були використані інформаційні матеріали з відкритих джерел таких як: інтернет, спеціальна література.Такожбуловикористаноінтерв'ю з режисерами та акторами театру, опитуванняучасниківтворчо-виробничогопроцесу та творчо-виробнича документація.

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів та висновків автора.

Структура та обсяг роботи.

1) Перший розділ

Цей розділ присвячено роботі 95-му театральному сезону в 2019 році. Роздивимось поняття «Репертуарна політика театру», та з чого вона складається, а також яку стратегію та планування мав театр та проаналізуємо рік.

2) Другий розділ

У другому розділі роздивимось як театр в Одесі переживав пандемію і які запроваджував новітні заходи, отож яка була підпримка, та як спонукали глядача відвідувати театр.

3) Третій розділ

У третьому розділі, ми впізнаємо сьогодення всіх українців і не дивлячись ні на що, театри існують і пишуть нашу історію творчою мовою.

Щодо репертуарної політики, яку ми будимо роздивляться в театрі імені Василька, головна мета театру полягає в забезпеченні різноманітності, якості та доступності вистав для глядачів. Репертуарне підлаштовування під певні проміжки важких часів, а саме з 2019 по 2023 рік. Пандемія, карантинні обмеження, локдауни, повномасштабна війна тощо - все це наклало відбиток і на діяльність колективу васильківців. Проте, не зважаючи на негаразди, театр працював, працює і буде працювати.

РОЗДІЛ 1 Історія театру Василя Василька

Одеський український музично-драматичний театр ім. Василя Василька – є провідним театром на півдні України.

7 листопада 1925 року був заснований перший в історії Одеси стаціонарний український театр: виставою «Полум'я» за п'єсою А.Луначарського (режисер Б.Глаголін) відкрилася українська Держдрама. Художнім керівником новоствореного колективу був призначений М.Терещенко.

15 жовтня 1926 року виставою «За двома зайцями» (постановка В.Василька) розпочався другий театральний сезон Одеської Держдрами. Очоливши колектив, В.Василько взяв курс на сучасну драматургію. Протягом першого п'ятиріччя глядачі побачили на сцені театру вистави за щойно написаними творами М.Куліша, Я.Мамонтова, І.Дніпровського, К.Терьова, О.Безименського, І.Микитенка та інших сучасних драматургів країни . +

На сцені того часу засяли актори, імена яких назавжди залишаться в театральній історії: Н. Ужвій, Є. Хуторна, І. Ковалевський, Л. Мацієвська, Ю. Шумський, П. Нятко, К. Блакитний.

У 1926 році В. Василько та акторка Л.Гаккебуш створили при театрі драматичну студію, в якій навчались Є. Пономаренко, Б.Михалевич, Ю. Розумовська, К. Ципа, К. Тимошенко, В. Добровольський та інші.

В 1974-1985 роках головнимрежисероммузично-драматичного театру бувМешкіс Броніслав. Він поставив на сцені театру вистави,які увійшли до

його «золотого фонду»: «Левониха на орбіті» А.Макайонка, «Безталанна» (Хто винен) І.Тобілевич, «Господар Пунтіла та його слуга Матті» Б.Брехт, «97» М.Куліш, «Тил» М.Зарудного та інші. +

У 1995 році театр отримав ім'я народного артиста СРСР Василя Василька - видатного українського актора, режисера, драматурга, історика і теоретика театру та театрального педагога. Василь Василько тяжів до театру і очолював колектив протягом різних періодів його діяльності. Під його керівництвом було поставлено близько 20 вистав, які увійшли до "золотого фонду" Одеської української сцени, що свідчить про його значний внесок у розвиток театрального мистецтва.

Взимку у лютому 2006 року театр набув статусу «Академічний».

В Одеському академічному українському музично-драматичному театрі діють чотири сценічні майданчики: Основна сцена, творча майстерня «Глядач на сцені», «Сцена 38» та «Театр в укритті»

Сьогодні ж театр В.Василька незважаючи на події в країні, продовжує успішно працювати з відомим режисерами, випускає нові постановки під чутким керівництвом директора та художньої керівниці Юлії Пивоварової та головного режисера Олександра Самусенко. Труппа театру наповнена талановитими акторами: Г.Кобзар – Слободюк, Т.Глуценко, І.Геращенко, Р.Федосєєв, Н.Наточа, М.Пивоварова, П.Чирва, П.Шмарьов, І.Бесараб та інші.

Завдяки програмі президента «Велике будівництво» театр постає перед своїми відвідувачами у всій красі. Оновлений фасад будівлі та нова глядацька зала радо зустрічають свої глядачів.+

Василь Степанович Василько – видатний український діяч ХХ сторіччя, актор, режисер, драматург, історик, театральний педагог та теоретик сценічного мистецтва. Василь Степанович є автором книги «Театру віддане життя». Василько – це сценічний псевдонім митця, справжнє ж прізвище Миляєв. Василь Степанович Миляєв народився 7 квітня 1893 року в селі Бурти, в

сім'ї Степана Платоновича Миляєваголовного бухгалтера в маєтку поміщика Ханенків.

Василь з дитинства уподобав собі театр, перша вистава яку він побачив «Дай серцю волю, заведе у неволю» захопила його настільки, що хлопець сприйняв виставу як реальність. У виставі все було як, у житті.

І будучи вже студентом історико-філологічного факультету, Василь чи не кожного вечора, дивився театральні вистави. Щодня протягом п'яти сезонів – він спостерігав за процесом як театральний фотограф. Щасливий випадок – через брак професійних акторів, театральному фотографу довірили роль з кількома словами у виставі «Сватання на Гончарівці» роль другого свата Тимоша. То було його бойове хрещення, яке відкрило двері у нове життя, де на юнака чекала головна справа його життя – Театр .

У 1917 році сталася та сама зустріч з Лесем Курбасом. Вихованець театральної школи корифеїв сцени М. Садовського і П. Саксаганського, молодий актор В. Василько поринув у світ нового театру, твореного Лесем Курбасом («Молодий театр», «Березіль»). Саме великий Курбас, митець високоінтелектуального рівня, різнобічно обдарована людина, вплинув на Василька новим баченням модернового театру, психологічних образів і розкриття внутрішнього світу людини. Під його впливом актор починає режисерську діяльність. Як і його вчитель Лесь Курбас, В. Василько прагнув перетворити театр «показу», «уявлення» в театр «переживання», театр «психологічного портрету»

Творче життя Василька було пов'язане з різними театрами України. Але завжди він повертався саме до Одеси. Театральна Одеса ще з юнацьких років цікавила хлопця.

У грудні 1925 року Василь Василько одержав запрошення на постановку від Одеської української Держдрами. Сам Василько про процес писав так « Я мав здійснити постановку інсценізації « За двома зайцями»

протягом двох тижнів». 22 грудня я вже роз приділив ролі. На таку велику музичну масову виставу ми мали лише 17 репетицій, тобто 55 годин».

13 січня 1926 року відбулася прем'єра комедії «За двома зайцями» інсценізацію якої написав сам Василько разом із Володимиром Ярошенком. Вистава мала величезний успіх. І.Микитенко підсумовуючи успіх закінчував свою рецензію такими словами: «Васильку вдалося зробити постановку, що має увійти в історію театру».[5]

Невдовзі Василько прийняв пропозицію і восени повернувся до театру в якості художнього керівника. Він відчував в собі енергію творення, бажання рухатися вперед. Одеса обіцяла йому цілковиту творчу самостійність та незалежність. Перш за все, він накреслив перед колективом чітку художню програму : необхідно створити міцний, високохудожній, актуальний для сьогодення репертуар, згуртувати однодумців, залучити до театру найширші кола глядачів. Курс був взятий на вітчизняну драматургію. Сам Василько як режисер поставив за перші два роки в Держдрамі чотири твори сучасної драматургії.

Як складалося життя Майстра в Одесі? Василько від'їздив з Одеси – і знов повертався. Знов мусив за різних обставин їхати до інших міст України: до Харкова, Донецька, Львова, Чернівців... І знов повертався до «свого міста» – до Одеси.

Тут був його Театр! На сцені цього Театру працювали його учні, побратими – його однодумці, з якими пліч-о-пліч, серце-в-серце він відкривав нові імені в драматургії, акторстві, режисурі. На сцені Одеського українського театру Василь Степанович Василько поставив свої найкращі вистави. 33 Васильковські вистави – дорогоцінний «золотий фонд»:

- “За двома зайцями” за п'єсою М.Старицького (прем'єра 13 січня 1926 року)

- “Чорна Пантера” за п'єсою В.Винниченка (прем'єра 5 листопада 1926 року)
- “Кінець Криворильська” Б.Ромашова (прем'єра 30 грудня 1926 року)
- “Хазяйка гостиниці” (Мірандоліна” К.Гольдоні (прем'єра 4 лютого 1927 року)
- “Гайдамаки” за Т.Шевченком (прем'єра 11 березня 1927 року)
- “Любов Ярова” К.Треньова (прем'єра 7 жовтня 1927 року)
- “Республіка на колесах” Я.Мамонтова (прем'єра 1 листопада 1927 року)
- “97” М.Куліша (прем'єра 8 листопада 1927 року)
- “Страх” О.Афіногенова (прем'єра 15 жовтня 1931 року)
- “Поєтова доля” С.Голованівського (прем'єра 6 березня 1939 року)
- “Богдан Хмельницький” О.Корнійчука (прем'єра 17 травня 1939 року)
- “Наклеп” М.Вірти (5 грудня 1939 року)
- Вечір старовинного українського водевілю (“На перші гулі” С.Васильченка, “По ревізії” М.Кропивницького, “Як ковбаска та чарка...” М.Старицького) прем'єра 21 вересня 1940 року
- “В степах України” О.Корнійчука (прем'єра 12 листопада 1940 року)
- “Віндзорські кумоньки” У.Шекспіра (прем'єра 1 січня 1941 року)
- “Земля” В.Василька (за повістю О.Кобилянської) прем'єра 8 грудня 1948 року
- “Щастя” П.Павленка (прем'єра 16 травня 1949 року)
- “Голос Америки” Б.Лавреньова (прем'єра 27січня 1950 року)
- “Калиновий Гай” О.Корнічука (прем'єра 12 березня 1950 року)

- “Талан” М.Старицького (прем'єра 28 травня 1950 року)
- “Світанок над Москвою” А.Сулова (прем'єра 7 листопада 1950 року)
- “Розлом” Б.Лавреньова (прем'єра 15 грудня 1951 року)
- “Шторм” В.Білл-Білоцерківського (прем'єра 27 грудня 1952 року)
- “Юність батьків” Б.Горбатова (25 квітня 1952 року)
- “Хто сміється останнім” К.Кропиви (прем'єра 7 грудня 1953 року)
- “Дочка прокурора” Ю.Яновського (прем'єра 24 лютого 1954 року)
- “Серце не прощає” А.Софронова (прем'єра 23 листопада 1954 року)
- “Наймичка” І.Тобілевича (Карпенка-Карого) прем'єра 5 лютого 1955 року
- “У неділю рано зілля копала...” В.Василька (за однойменною повістю О.Кобилянської) прем'єра 15 грудня 1955 року
- “Гайдамаки” за Т.Шевченком (інсценізація Л.Курбаса, редакція В.Василька) прем'єра 4 березня 1961 року
- “Угрюм-ріка” за романом В.Шишкова) прем'єра 15 червня 1962 року

Василь Степанович Василько був театральним режисером, який прагнув створити живий, правдивий театр з яскравою театальною формою. Він вдосконалював своє мистецтво, дотримуючись ідей своїх видатних вчителів.

Василько відомий як реаліст та новатор, його вистави відрізнялись чітким ідейним змістом та художньою правдою життя на сцені. Він докладав великих зусиль для формування міцного акторського ансамблю, щоб кожна постать на сцені мала свою виразну індивідуальність та місце в сценічній дії.

Народний артист Василь Степанович Василько пішов з життя 18 березня 1972 року. Його поховали на 2-му Християнському кладовищі. На фасаді театральної будівлі на вулиці Пастера 15 встановлено меморіальну дошку, котра

свідчить, що в цьому театрі працював видатний український режисер Василь Степанович Василько, а так тож дошка встановлена на фасаді будинку на вулиці Софіївській 10, де мешкав Майстер.

У часи його діяльності Одеська українська Держдрама стала одним з провідних театрів України, завдяки неперевершеній майстерності режисера. Василько входить в історію українського театрального мистецтва як талановитий та видатний митець, який привніс українському театру свій неповторний стиль та унікальний погляд на сценічне мистецтво.[6]

Заслуга його як режисера в тому, щовіннавіть у класичних п'єсах таких відомих драматургів: І.Карпенка-Карого, М.Старицького, М.Кропивницького, М.Гоголя, О.Островського, зумів розрити всю глибину людських почуттів. Також режисер успішно інсценував прозові твори для постановки їх на сцені.

З 1967 по 1972 роки Василь Степанович писав свою визначну книгу «Театру віддане життя», в якій він описував етапи розвитку із року в рік, себе як великого режисера. Василько залишив велику, спадщину своїм послідовникам: вистави, дослідження з історії та теорії сценічного мистецтва, власні інсценізації.

П'єси та інсценізації Василька:

- “У неділю рано зілля копала...” за повістю О.Коблянської
- “Земля” з повістю О.Кобилянської
- “Тіні забутих предків” за повістю М.Коцюбинського
- “Іграшка” за оповіданням Марка Вовчка
- “Чашка чорної кави” біографічна п'єса про вчителя в мистецтві Леся Курбаса
- “Угрюм-ріка” за романом В.Шишкова
- “Одягнені в камінь” за романом О.Форш

- “Флорентійська трагедія” за Л.Фейхтвангером
- “Чеховський альманах” за оповіданнями А.Чехова
- “Черевички” за М.Гоголем
- “”Одна дівчина та тисяча закоханих” за Чендлером
- “Енеїда” за І.Котляревським

В книзі «Театру віддане життя» Василько писав: «Багато з того, про що ми мріяли, ми не зробили, і об’єктивних причин тому немало... Думалося, наші нащадки дороблять те, чого ми не встигли зробити. А театральне життя доводить, що молоде покоління має свої настрої, свої ідеї цілі, драматургію».

Василько був не тільки практиком,але і яскравим театральним теоретиком. «Фрагменти режисури» - його книга,має неминуще значення для всіх хто вирішив присвятити себе театральній справі,бо в ній йдеться про режисера-постановника, але і про сценографію, музичному оформленні вистав, театральної хореографії, організаційно-творчої роботи. А оскільки всі аспекти режисерської роботи над виставою спираються на великий творчий досвід Майстра, то розділити теоретичні постулати і приклади з його творчої практики не представляється можливим. І, отже, сама книга в рівній мірі може бути віднесена як до теорії, так і до історії театру.

Одеський академічний український музично-драматичний театр імені В.С. Василька – театр, якому Василько віддав життя, талант, творчу енергію, любов, залишається вірним заповітам Майстра, продовжує славні традиції своїх славетних попередників-корифеїв, з гордістю та зі всією відповідальністю носить ім'я свого видатного Корифея.

В активному репертуарі театру є вистава за п’єсою В.Василька (за мотивами однойменної повісті М.Коцюбинського) – «Тіні забутих предків». Минулого року у грудні за інсценізацією Василя Степановича була поставлена п’єса «Черевички» (за мотивами М.Гоголя «Ніч перед Різдвам»). З новими

акцентами, вистава заграла новими фарбами та виявилась дуже актуальною в даний момен.

Цього ж року, який до речі є ювілейним для Василя Василька та Ольги Кобилянської розпочата робота за повістю Кобилянської в інсценуванні Василька «У неділю рано зілля копала».

Васильківці вивчають дорогоцінну спадщину свого видатного Корифея: його п'єси та інсценізації, праці з історії театру та теоретичні дослідження тощо. Вони мають втілити в життя ті мудрі настанови Майстра, які він їм заповідав. Василькова творчість продовжується. Зірка Василя Василька світить нам, нинішньому поколінню васильківців, яскраво.

Та й справді нащадки не забувають про свого Майстра. Цього року виповнюється 130 років з дня народження Василя Степановича. І колектив театру на чолі з режисеркою театру Валерією Федотовою. Здійснили перформанс відкритої репетицію-читку документальної драми Василька «Чашка чорної кави» написану про свого друга та соратника Леся Курбаса.

Ось що розповідає про читку акторка театру Римма Зюбіна : «Це буде формат читки, але режисерка Валерія Федотова робить і читку, і фрагменти п'єси, яку ми будемо грати вже з реквізитом, по-справжньому, майже в костюмах, з елементами костюмів. Це цікавий формат. Деякі моменти глядачі, можливо, не знають, і ми хочемо, окрім п'єси "Чашка чорної кави", як ми на обговоренні обговорюємо, якісь елементи додавати. Начебто актори між собою і режисерка теж говорять. Я граю маму — читаю чи граю — Леся Курбаса. Мені дуже цікава ця особистість...»

«Щодня я готую тобі чашечку кави. Здається мені, щотипоруч, або от-от повернешся здалека. І я чекаю на тебе, завждичекаю. Де б ти не був. Пам'ятай.» Ці слова мам Курбаса промовляє до свого сина в п'єсі Василя Василька.

Формат читки вподобали собі глядачі, вони із захопленням спостерігали за акторами майже на відстані простягнутої руки. Все відбувалося як на

реальній театральній репетиції, актори забували текст, обговорювали незрозумілі речі з режисером, жартували, перемовлялися з партнерами.

Звісно ж не обійшлося без постаті самого Василя Степановича, його роль дісталася актору Павлу Чирві, який блискуче впорався з цією роллю. І неймовірним здивуванням було почути голос самого майстра Василя Степановича Василька який озвучував Леся Курбаса у радіовиставі записаній просто в його квартирі на вулиці Софіївській. Запис дивом зберігся в хорошій якості до наших часів.

«... Память і час! Вони з нами... Вони - ми самі! Я не претендую на узагальнення. Де в чому мої спогади суб'єктивні. Але у своїй непримиринності до всіх негативних проявів, у вимогливості до відданого служіння мистецтву, я завжди лишався, як мені здається чесним, принциповим і доброзичливим. Я люблю людей. Я люблю актора!» - писав великий майстер своєї справи Василько у кінці своєї книги «Театру віддане життя».

Також, людина яка внесла вагомий внесок у життя театру була творчим наставником, лідером та натхненником, це художній керівник Одеського українського театру народний артист України Ігор Равицький за три десятиліття зібрав, виховав потужну талановиту трупу – колектив однодумців. Понад 30 вистав, які поставив на сцені театру режисер Ігор Равицький, – вагома частина мистецького доробку, «золотий фонд» театру. Ігор Миколайович Равицький був ініціатором численних культурно-мистецьких, культурно-просвітницьких та добродійних акцій. Він був Творцем-експериментатором, що постійно прагне відкрити нове, ще незвідане. Пошуки нових засобів сценічної виразності привели Ігоря Миколайовича до створення нових сценічних майданчиків: творчої майстерні «Глядач на сцені» та «Сцени 38». За художнього керівництва народного артиста України Ігоря Равицького колектив васильківців досяг мистецьких вершин: набув у 2006 році статусу «Академічний»; був учасником численних престижних міжнародних та всеукраїнських фестивалів і завжди виходив переможцем, став знаним далеко

за межами України як високохудожній колектив з оригінальним репертуаром, талановитим акторським ансамблем, котрий спроможний вирішувати найскладніші мистецькі задачі. 29 жовтня 2017 року Ігор Миколайович Равицький пішов у потойбіччя, залишивши по собі величезне творче надбання й заповіти митцям. «Потрібно бути чесним перед самим собою. Перед колективом. Перед глядачем. Ні, не вчити, не вказувати, роби так, а не інакше. Вчинки, життя людини – то справа її сумління. Ми всі разом шукаємо правду про себе і час, в якому живемо. І це не гучні слова. В житті все значно складніше. Головна моя задача як режисера, як художнього керівника – щоб люди, що прийшли до театру на виставу, вийшли із залу небайдужими. Вони сміються під час перегляду вистави, плачуть, завмирають, співпереживаючи, – і це прекрасно».

Наступним посду художнього керівника театру обійняв Іван Уривський. Історія життя пов'язала Івана Уривського та Одеський український музично - драматичний театр ім. В.Василька постановкою вистави «Тіні забутих предків» М.Коцюбинського в інсценізації В.Василька.

Зі слів тодішнього головного режисера Ігора Равицького про Івана « До театру прийшов молодий хлопчина і заявив “ хочу поставити у вас виставу ” та запросив подивитися його постановку у Київському театрі “Золоті ворота”. Без якоїсь надії,все ж таки з’їздили та побачили його випускню виставу «Дядя Ваня». І це виявилась цікава та по своєму незвичайна робота. Звичайно,ми вже іншими очами подивилися на цього хлопця, і запросили його на постановку вистави».

Вистава « Тіні забутих предків» ставилась у форматі «Глядач на сцені». Це була перша серйозна спробапраці Івана з класичним українським текстом. Після постановки вистави Іван прийшов до висновку : «Так мене і затягнуло у світ української класики»

За час роботи в театрі Іван Уривський зробив такі постановки:

- «Тіні забутих предків» за повістю М.Коцюбинського (Інсценізація В.Василька)
- «Останній день літа» за п'єсою О.Вампілова «Полювання на качок»
- «Турандод» за мотивами п'єсо Карло Гоцці (першочитання на сцені українською мовою- переклад І.Геращенко) 18 лютого 2017 року
- «Підступність і кохання» Ф.Шиллер
- «Одруження» за мотивами п'єси М.Гоголя
- «Прекрасний рогоносець» ФернанаКромеллінка

Працюючи з текстами, Уривський виділяє найсуттєвіше і те,що спонукає до роздумів не тільки його,а й сучасників. Це пояснює,чому його вистави зацікавлюють не тільки фахівців у театральній галузі, але й широку аудиторію яка дивиться на класичні твори очима театального майстра,який безмежно закоханий у театр.

« Близько третини моїх вистав – це українська класика. Я розумію ці тексти краще як режисер. Для деяких вони можуть здаватися застарілими,але насправді в них закладена справжня душа та потужні,цікаві історії які здатні привернути увагу сучасного глядача. Українську класику потрібно ставити, оскільки у ній є про що говорити» – говорив в одному з інтерв'ю Іван

Вистава Івана Уривського «Тіні забутих предків» - культова вистава,яка одразу полюбилась глядачам. Вистава у якій переплелися: кохання та смерть,єдність людської душі та природи. Це так звана вистава-притча.

Про свою другу виставу «Останній день літа» за мотивами п'єси О.Вампілова «Полювання на качок» у театр Іван розповідає так: «Хоч п'єса була написана за радянських часів,ця історія, і наша вистава – поза часом. В

якомусь сенсі це – психологічний трилер. Ми прагнули увійти до свідомості головного героя, щоб дізнатися як і чому він дійшов до своєї духовної кризи..» Вистава йшла у форматі «Сцена 38», максимально наближено до глядача. Тим самим запрошуючи глядача до діалогу про проблеми сьогодення.

«Турандот» постановка цієї вистави тривала 9 місяці, при тому вона ще й мала 3 варіанти втілення. Це була перша робота Івана на великій сцені, і давалась воно не просто. «Турандот» - це виклик для режисера. Казка, яку всі звикли бачити її комедією, а Уривський зробив з неї трагедію, хоча це було не так і просто.

Гоголівське «Одруження» Уривського вийшло більш схожим на комедію, а на містичний трилер. Вистава яка перевертає з ніг на голову. У виставі використано багато метафоричних значень, та гарні автентичні наряди.

«Прекрасний рогоносець» перша вистава Івана на посаді головного режисера. Вистава народжувалася як студійний експериментальний проект. Головний режисер запропонував молодим акторам, які щойно прийшли в театр, поекспериментувати на території тексту Ф.Кроммелінка, «примірявши» на себе його виразні фарсові образи.

«Сюжет п'єси не новий, але актуальний у будь-який час - історія двох закоханих, Бруно та Стелли. Бруно патологічний ревнивець. Ці ревності з'їдають його повністю, він втрачає друзів, кохану, та себе. Тема банальна, і до неї зверталися багато таких авторів - Шекспір, Пруст, Толстой. Але вистава вийшла не банальною. Дуже інтимною, з цікавим декором та включенням глядача в ігровий простір, де він не є простим спостерігачем, а один із тих, на кого може падати підозра» – так описувала цю виставу журналістка Ю.Сущенко.

У «Прекрасному рогоносці» режисер Іван Уривський намагається відчутти і зрозуміти героїв Ф.Кроммелінка через «казковий» фактор. Через казку тільки для дорослих і через той незбагнений світ дитинства, у якому досі живуть саме у

цій вистав і дивовижні персонажі. Це і світ Кроммелінка, це також світ казок Андерсена, інших міфотворців, у полоні яких ми самі лишаємося постійно, скільки б років нам не було.

До речі головним режисером Іван пропрацював всього лише рік, тому як такої репертуарної політики ми не зможемо побачити та проаналізувати. Якщо ж розглядати ж репертуарну політику саме вистав Івана Уривського то можна побачити що акцент робиться на українській драматургії. Вистави націлені на різні вікові аудиторії, і підійдуть як для школярів так і для заядлих театральних глядачів.

Також можна дійти висновку, що вистави Івана, це фестивальні вистави. В них задіяно не багато акторів та декорацій, є вистави для показу як на малій, так і на великій сцені.

Івану Уривському подобається розкривати та розшифровувати вже відомі класичні твори. І з кожною новою роботою йому це вдається все краще. У його постановках більшає філософії, образи стають більш насиченими, про його вистави хочеться думати, з'являється бажання перечитувати матеріал та критику.

Одеський академічний музично-драматичний театр імені Василя Василька, завжди мав велике щастя працювати з талановитими людьми і під цю категорію також попала співпраця з Максимом Голенко, це стало окремим етапом в історії театру. Його внесок як головного режисера був визнаний і відзначений, впливаючи на театральну сцену та культурний ландшафт.

Максим Голенко став головним режисером театру у вересні 2020 року, але його знайомство та робота з театром почалася у 2018 році з постановки вистави «Енеїда – ХХІ» в якій актори Одеського українського театру грали разом з акторами «Дикого театру» м.Київ.

Творчий доробок Максима Голенка у театрі на даний момент:

- «Енеїда – XXI» за мотивами поеми І.Котляревського «Енеїда» (інсценізація В.Ченський)
- «Собаче Серце» М.Булгаков, інсценізація О.Лягушкова, з 2022 року вистава набула змін та має назву «Собаче серце 2.0 Перезавантаження».
- «Золоте теля» інсценізація О. Доричевського за романом І.Льфа та Є.Петрова
- «Саша, винеси сміття» автор Н.Ворожбит
- «Чуваки не святкують, або Ukrainian» автор О. Доричевський за творами Р. Горового
- «Карпатський вестерн» авторська група «Піратська Бухта»

Розглянувши список постановок та переглянувши їх ,можна дійти висновку що він використовує цікаві матеріали, з якими він «грається», і в процесі цієї мов би то гри, виходить щось неймовірне та масштабне. Твори отримують нові сенси та звучання,та захоплюють своєю не схожістю на інші вистави,бо постановки Максима Георгійовича повні театрального екшенутрешу та свого роду глибини.

Якщо ж дивитись на вистави в репертуарі Максима Георгійовича та на постановки запрошених або штатних режисерів,а це чи не малий список :

- «Демони» Н. Ворожбит, режисерка Н.Сиваненко
- «Емігранти» С.Мрожек, автор інсценування та режисер Д.Демків
- «Приречені танцювати» за мотивами роману Г.Маккой «Загнаних коней пристрілюють ,чи не так?»,інсценізація О.Доричевський, режисер П. Івлюшкін

- «За один день до кінця світу» І.Баурсім,режисерка Н.Сиваненко
- «Серце навпіл» за новелами М. Матіос «12 службів», «Апокаліпсис», режисер О.Гнатковський
- «Виродок» М.фонМійєнбург , інсценування Р.Фельдман та В.Федотова, режисерка В.Федотова
- «Пеппі» за мотивами повісті А.Ліндгрєн « Пеппі довга панчоха», режисерка Н. Сиваненко
- «Неополітанські пристрасті» за творами Е.Де Філіппо, режисер П.Гатілов
- «Ніч перед Різдвом» за мотивами М.Гоголя, інсценування В.Васильк, Режисер О. Гнатковський
- «Метод» за твором Ж.Гальсерано «Метод Гренхольма» режисерка Т.Губрій
- «У неділю рано зілля копала» за мотивами повісті О.Кобилянської, інсценізація В.Василько, режисер О.Самусенко

Максим Георгійович команді з директором-художньою керівницею театру Юлією Анатоліївною, до дрібниць продумують

Ми бачимо, що в репертуарі багато української драматургії,як сучасної так і класичної. Голенко намагається якомога більше,знайомити глядача з нашою культурною спадщиною,та сучасними дуже цікавими авторами та режисерами.

Сучасна драматургиня Наталка Ворожбит це прекрасний приклад сучасногодрамати,вона має хороші а головне дуже актуальні тексти,з якими пощастило попрацювати молодій режисерці Наталі Сиваненко у виставі «Демони», та Максиму Голенку «Саша,винеси сміття!».

Також,в репертуарі присутні й зарубіжні автори які не менш цікаві та актуальні як для глядача та акторів.

Максим Георгійович як режисер, продумує до дрібних деталей постановку своїх вистав, а обираючи матеріал спирається на те що, потрібно і що, подобається глядачам. Адже одеський глядач дуже вибагливий, і його постійно потрібно дивувати.

Своїм переосмисленням матеріалу, він вміло зацікавлює публіку. Вистава «Собаче серце 2.0 перезавантаження», це зовсім не те класичне «Собаче серце» яке здавна відомо багатьом. Голенко має хист до висміювання радянської влади і в нього це дуже влучно виходить в багатьох його виставах.

«Золоте теля» не є виключенням, вистава двох відомих одеситів Ільфа та Петрова ,не просто так з'явилась в репертуарі театру. Цей матеріал цікавий та привабливий для одеситів, та ще й в новому звучанні ,зі сцени звучали знайомі пісні, які глядач співав разом з акторами, загалом вистава чудово була сприйнята публікою.

Голенко будує репертуар, запрошуючи до постановок абсолютно різних режисерів в яких несхожі бачення та трактування. Все ж таки академічний театр, диктує свої правила побудови репертуару, який повинен бути в першу чергу різноманітним.

Максим Голенко як режисер має неабиякий талант створювати театральні шедеври. Він знає, як обирати тексти, які були б популярні серед глядачів і авторів, що мають великий вплив на культуру. Але ще більше він звертає увагу на те, що приховано за поверхнею цих знайомих творів. Режисер набравшись досвіду і вміє відчутти, де в них можна знайти справжнє джерело нових ідей та сенсів, які можуть бути непоміченими для інших. Він - майстер своєї справи, який здатний розкрити дивовижну красу та внутрішню глибину кожного твору.

Сучасний театр на думку режисера повинен бути думаючим. Головне не лише те, як і що ти робиш, а й чому, й для чого ти це робиш. Театр має спонукати глядачів до думок. Театр повинен вести діалог з глядачем. Це його основна функція.

«Енеїда – ХХІ» – перша поставка на той момент як запрошеного режисера. « Я взагалі не соромлюсь жодних форматів, – казав Максим у одному з інтерв'ю, – якщо я знаю ,що маю масштабний сценарій, який треба втілити в життя, і я можу зробити це тільки в державному театрі,то я це роблю».

Ця вистава стала чимсь новим та цікавим для театру,адже це був спільний проект з Диким театром, де Голенко був головним режисером. Вистава стала шоком для глядачів,але спрацював каталізатор ,який і став поштовхом до новітньої історії театру.

Крайня вистава режисера «Карпатський вестерн» авторами якої є авторська група «Піратська бухта». Вистава в якій є всі принади вестерну з українським колоритом,яка включає в себе все ще любить Голенко: яскравий екшн та велика кількість акторів на сцені. Величезні декорації з дерев'яних дошок,гарні костюми,неймовірна акторська гра.

Якщо порівняти першу і крайню виставу Голенка у театрі то сказати що масштаби декорацій,у його виставах продовжують вражати як і режисерські задуми, що втілені в цих двох виставах. Його майстерність роботи з величезним колективом,він кожному знайде своє місце. Теми які вражають своєю неординарністю,та знаходять своїх прихильників. Голенко та його репертуарна політика це щось нове та не притаманне для одеситів, та незважаючи на це кожна вистава все ж таки знаходить свого глядача.

Максим Голенко, взявши на себе лідерську роль у театрі, мав за мету внести своєрідний внесок у розвиток сучасного театру в Україні. Його режисерський підхід відзначався нестандартністю та творчою сміливістю, а його вистави надавали нові аспекти інтерпретації класичних та сучасних творів.

Головна риса творчості Максима Голенка в театрі полягала у його здатності диверсифікувати репертуар і здивовувати глядача різноманітністю

тем, жанрів та виконавського мистецтва. Він вдосконалював арт-простір театру, надаючи новий зміст і сенс виставам.

Під режисерським керівництвом Максима Голенка театр пройшов через період трансформацій, отримавши визнання та популярність серед глядачів. Його внесок у розвиток та модернізацію Одеського театру є невід'ємною частиною історії та культурної спадщини міста.

1.1 Репертуар театру

Репертуар театру – це асортимент продукції (товару), яку театр пропонує глядачам (споживачам). Саме репертуарна афіша викликає інтерес до театру з боку глядача.

Репертуар театру представляє собою широкий асортимент творів, які театр пропонує своїм глядачам, виступаючи соратником культурного споживання. Репертуарна афіша виступає ключовим інструментом, який привертає увагу глядачів і стимулює їх зацікавленість у відвідуванні театральних подій.

Репертуарна політика є критичною складовою театрального процесу, включаючи стратегії та підходи, які театри використовують при виборі та представленні вистав. Складання репертуару вимагає ретельного аналізу, наявності аналітичної інформації та об'єктивної оцінки внутрішніх ресурсів.

Керівництво театру враховує різні фактори при формуванні репертуару, такі як популярність п'єс і жанрів, сезонні вподобання глядачів, здатність привертати різноманітну аудиторію, фінансові можливості та інші обставини. Всі ці елементи взаємодіють для створення багатогранного та вражаючого театального досвіду для широкого кола глядачів.

Важливий критерій у підході до формування репертуарного плану – його збалансованість, яка визначається різноманітністю та рівновагою різних аспектів. Якщо на репертуарній афіші відсутні вистави для дітей, театр може втратити можливість привернути глядацьку аудиторію, для якої театр становить місце культурного відпочинку для всієї родини, у тому числі із дітьми.

Наявність різноманітних тематичних і жанрових вистав на репертуарі важлива для задоволення різних смаків і вподобань глядачів.

Окрім того, розглядаючи аудиторію з родинами, де діти відіграють значущу роль, театр повинен створювати привабливі умови для цілого спектру глядацьких груп, починаючи від дорослих і закінчуючи малечею.

Такий збалансований підхід до репертуарного плану дозволяє театру визначити себе як місце, що об'єднує різні покоління глядачів та стає привабливим для широкого кола аудиторії.

Немає на репертуарній афіші вистав за програмами загальноосвітніх шкіл? Про організацію, продаж, показ «цільових» вистав у школах, а також про показ вистав на сцені театру в період шкільних канікул, можна забути. У процесі формування репертуарного плану та репертуарної афіші не існує єдиної конкретної формули, оскільки цей процес обумовлений рядом факторів та умов, що зазначають різні цілі та завдання для театру на різних етапах його існування.

Комплексність цього завдання полягає в тому, що планування репертуару пов'язане з різноманітними аспектами, такими як тематичні орієнтації, жанрові вподобання глядачів, актуальні суспільні події, фінансові можливості, амбіції та культурна спадщина театру. Залежно від періоду діяльності театру можуть виникати нові завдання і вимоги, що впливають на вибір вистав і їх розклад.

Отже, складання репертуару – це творчий і многогранний процес, що враховує різноманіття факторів та вимагає гнучкості та стратегічного мислення для досягнення максимального враження від театрального досвіду для аудиторії.

Щоб залучити до театру масового глядача, планують постановку розважальної, легкої комедії або музично-пластичну виставу, що дуже любляють глядачі всіх категорій.

Якщо театр ставить собі за мету створення вистав для участі в різноманітних фестивалях, необхідно звернутися до нових форм, нових засобів сценічної виразності, організації сценічного простору, сучасного прочитання

драматургічного матеріалу тощо. Необхідно формувати репертуар, враховуючи інтереси глядацької аудиторії. Адже театр працює для глядача.

Вивчення театрального репертуару – це вивчення театру та його глядача. З усіх театральних процесів саме репертуар дозволяє зрозуміти тенденції розвитку художньої думки та потреб глядачів. Театр повинен ставити собі завдання в рамках його творчої політики та поступово втілювати їх в життя.

Характер, мету, цілі та дії – саме те, чому задає напрямок репертуар, те без чого не може існувати справжній театр!

Репертуарна політика театру - це стратегії та принципи, створення та представлення вистав. Це основа, яка визначає напрямок руху своєї мети, цілей та взаємодії з своєю аудиторією.

Основні аспекти репертуарної політики включають в себе:

- Тематика:

Обрана тематика, яка домінує в репертуарі театра імені Василя Василька має тематику класичних та осучаснення класичних творів, які соціально-актуальні з відродженням етнічних аспектів та зародженням національної свідомості, також встановлення балансу між класичними творами та сучасними.

- Жанр:

Визначенні пріоритетні жанри, які будуть представлені в репертуарі театру, це - драма, комедія, трагедія, мюзикл, казка, перформанс.

- Врахування Аудиторії:

Адміністрація та художній керівник театру дотримуються смаків та очікувань, які відповідають інтересам аудиторії.

- Співпраця:

Театр залучає як досвідчених так і молодих талановитих авторів, драматургів та режисерів.

- Взаємодія з Культурними Тенденціями:

Культурні тенденції театр розглянув як дотик до активної аудиторії запровадивши культурні вечори, читки, концерти оркестру а також вшанування пам'яті та виступи до національних свят.

Репертуарна політика визначає обличчя театру!

95-й театральний сезон в Одеському академічному музично-драматичному театрі ім.В.Василька, був для театру плідним і багатим на події та неймовірно багатогранний та цікавий і саме головне, що мав попит у публіки.

В 2019 році театр показав досить достойні показники, 24 репертуарних вистав та бпримерних вистав і всі були приречені на успіх! Саме той випадок коли клотіпка і старанна праця театру підтверджувалась оплесками глядачів за якістю та кількістю!

Репертуар театру в 2019 році:

1. «Енеїда XXI»

Режисер Макс Голенко, м. Київ - створена у копродукції з Диким театром (м. Київ), за мотивами п'єси Віталія Ченського.

2. «Вона його любила»

Режисер Станислав Жирков, м.Київ - по мотивах п'єси Андрія Іванова, вистава йде у форматі творчої майстерні «глядач на сцені».

3. «Конотопська відьма»

Режисер постановник Г. Ковтун- мюзикл за мотивами одноймоної повісті Г. Квітка-Основ'яненко

4. «Сімейні сцени»

Режисер І. Равицький - за п'єсою Ганни Яблонської для глядачів за 18 років, на «Сцені 38».

5. «Мій прекрасний рогоносець»

Режисер Іван Уривський - казка для дорослих за мотивами п'єси Фернана Кромеллінка.

6. «Підступність і кохання»

Режисер Іван Уривський - за мотивами міщанської драми Фрідріха Шиллера.

7. «Дюймовочка»»

Режисерка Ірина Зільберман, м. Київ - дитяча вистава за мотивами казки Ганса Крістіана Андерсена.

8. «Горгони»

Режисер Роман Федосєєв - режисерський дебют актора Українського театру, за мотивами п'єси Дона Нігро.

9. «Два ангели»

Режисер І.Равицький–на «сцені 38» за п'єсою «2 Ангели, 4 Людини» , дебют відомого письменника-сатирика, радіо та телеведучого Віктора Шендеровича.

10. «Політ в ритмі танго»

Ідея та сценічна версія, постановка та хореографія: Тетяна Борисова – музично-пластична вистава.

11. «Дамський майстер»

Режисер А.Бакиров - комедія в стилі танго «Дамський майстер» за п'єсою французького комедіографа Жоржа Фейдо в перекладі на українську мову Ігоря Геращенко .

12. «За двома зайцями»

Режисер постановник заслужений діяч мистецтв України Володимир Туманов – комедія за п'єсою М. Старицького.

13. «Одруження»

Режисер І. Уривський - за мотивами класичної п'єси М.Гоголя, «Одруження».

14. «Місто мого дитинства»

Режисер І.Равицький – за п'єсою «Старі будинки» Г. Голубенко, Л. Сущенко, В. Хаїт.

15. «Тіні забутих предків»

Режисер І. Уривський - вистава йде у форматі творчої майстерні «Глядач на сцені», «Тіні забутих предків» за повістю Михайла Коцюбинського.

16. «Кайдаші»

Режисер заслужений діяч мистецтв України Костянтин Пивоваров – за повістю «Кайдашева сім'я», І. Нечуй-Левицького.

17. «Турандот»

Режисер І.Уривський) – по мотивах трагікомічної казки драматурга Карло Гоцці.

18. «Сорочинський ярмарок»

Режисер заслужений діяч мистецтв України Костянтин Пивоваров) – музична комедія за п'єсою М. Старицького.

19. «Про кохання без слів»

Режисерка постановник Т.Борисова – музично-п'єстична вистава автори якої Тетяна Борисова, Олександр Плетньов.

20. «Фантоми»

Режисерка Таня Губрій, м. Київ - йде в форматі «сцена 38», за мотивами п'єси Василя Сігарєва «Фантомні болі».

21. «Остай день літа»

Режисер І. Уривський - за мотивами п'єси «Полювання на качок», О. Вампилова, вистава на експериментальному майданцику «сцена 38».

22. «Кого люблю»

Режисер І. Равицький – автор Микола Коляда за п'єсою «КЛІН-ОБОЗ» на «сцені 38»

23. «Щасття поруч»

Режисер Д. Богомазов - п'єсою І. Франка «Украдене щасття»

24. «Ну дуже ... маленькі комедії»

Режисер І. Равицький - за трьома одноактними п'єсами драматурга Віктора Ляпіна на «сцені 38»

25. «Клуб самотніх сердець»

Режисерка заслужена артистка України Тетяна Аркушенко - трагіфарс Айвона Менчелла.

Різноманітність вистав з різними жанрами, новітніми театральними формами татенденціями, інсценуванням, експериментами талановитою трупюю, - це вагома та безцінна дбайлива і ретельна робота керівника театру, художнього керівника та організаційної структури, кожного з цехів театру.

Також, треба зауважити, щоокрім основної сцени, працюють експериментальні сценічні майданчики, на яких грають свійскладенийрепертуар: «Глядач на сцені» та «Сцена 38».

1.2 Стратегія та планування творчої діяльності театру

Почали рік васильківці під орудою нового головного режисера – 7 лютого за підсумками конкурсу цю посаду обійняв Іван Уривський.

Багато чудових подій спіткало театр 2019 в році, але й негаразди також були.

Заданий ритм театром у 2019 році набирал обертів але восени 2019 року стало відомо, що Український театр через проблеми з пожежною безпекою під загрозою негайного закриття. Такою була жовтнева постанова ДСНС, яка знайшла в будівлі театру низку порушень правил пожежної безпеки. Перевірки, судові процеси та ліквідації порушень були пліч-о-пліч з театром майже протягом року, та, на щастя, завершилися перемогою Українського театру під керівництвом Юлії Пивоварової – з грудня і дотепер театр працює в звичному режимі.

Проте, незважаючи на нетворчі проблеми, в художньо-постановочному напрямку театр працював максимально плідно, простіше кажучи, без чого театр не може існувати? Звичайно, що без глядача! Тому театр гастролював та відвідував різні театральні заходи.

Вже в новому статусі Іван Уривський та його вистава «Одруження» потрапили до лонг-лісту фестивалю-премії «GRA», де вони змагалися за звання найкращої драматичної вистави.

Окрім «Одруження», Одеський український театр на «ГРІ» представляв спектакль «Вона його любила», поставлений в Одесі київським режисером, на момент постановки, директором-художнім керівником Київського академічного театру «Золоті ворота» – Стасом Жирковим. Вистава також могла стати найкращим драматичним спектаклем, але, нажаль, до фінального шорт-лісту жодна з вистав не потрапила.

Але обидва спектаклі мали доволі активне гастрольне життя протягом року. «Одруження» Уривського побувало на сцені Театру ім. Миколи Куліша в

Херсоні. Там вистава стала учасником XX Міжнародного театрального фестивалю «Мельпомена Таврії», де перемогла в номінації «Вистава великої сцени». Також «Одруження» принесло театру і індивідуальну нагороду – Івана Уривського фестивалю журі відзначило в номінації «Режисура».

А от спектакль Стаса Жиркова подорожував закордоном. Перший диплом в театральну колекцію нагород «Вона його любила» привезла з Білорусі – батьківщини драматурга Андрія Іванова, за мотивами п'єси якого й було поставлено спектакль в Одесі. Там в місті Могильові вистава стала учасником XIV Міжнародного молодіжного театрального форуму «М.@rt.контакт».

Наступним закордонним виїздом став візит до Польщі: одеський театр взяв на себе обов'язок представити українську культуру на міжнародному мистецькому фестивалі «TRANS/MISJE» в місті Жешуві наприкінці серпня. Васильківці привезли до Польщі доволі цікаву програму: в кіносекції одеситами було представлено фільм Мирослава Слабошпицького «Плем'я», в напрямку музичному – нову програму оркестру одеського Українського театру під керівництвом диригента Ігоря Знатокова. В театральному ж напрямку Україна була представлена двома виставами: вищезгаданою «Вона його любила» Стаса Жиркова та прем'єрою минулого сезону – «Прекрасним рогоносцем» Івана Уривського.

«Прекрасний рогоносець» також був представлений і українській публіці: театр взяв участь у XI відкритому театральному фестивалі «Ното Ludens» (Людина, що грає), який проходив у Миколаєві. Окрім диплому учасника фестивалю, до Одеси також знову поїхала індивідуальна нагорода: за свою інтерпретацію твору Фернана Кроммелінка режисер вистави Іван Уривський був відзначений дипломом за «Краще режисерське рішення».

В грудні 2019 року, щоденна всеукраїнська газета «День» підбила підсумки 95-го сезону і нагородила символічними «Коронами» людей, які вселяють оптимізм і віру в майбутнє. Нагороджений премією Іван Уривський-

за сучасну інтерпретацію і переосмислення української і західноєвропейської класики в руслі світових трендів перформативних мистецтв.

Долаючи мистецькі вершини, відкриваючи нові естетичні горизонти, шукаючи нове й сучасне, колектив васильківців впевнено тримає високохудожній рівень творчості, заявлений у попередні роки, – як один з лідерів загальноукраїнського театрального процесу. У 2006 році за видатні творчі здобутки Одеський український музично-драматичний театр імені В. Василька набув статусу «Академічний». Таке державне визнання для колективу васильківців – початок нового етапу, старт для нових мистецьких злетів.

2005-2020 роки – період визначних подій в житті театру. Знаменні віхи на мистецькому шляху – ювілеї всього колективу та його провідних митців.

В репертуарі театру представлені вистави різних жанрів, різних режисерів, різних мистецьких напрямків. Саме на сцені Театру імені В. Василька вперше заговорили українською мовою герої п'єси Ф. Кроммелінка «Прекрасний рогоносець», п'єси Дона Нігро «Горгони», герої маловідомих творів А. Чехова, драматичних уривків та сцен М. Гоголя, С. Мрожека, Ж. Кокто. Репертуарна афіша театру, як і в попередні періоди, відзначається сміливістю та оригінальністю мистецьких пошуків. Звернення до «перлин» світової класики – п'єс В. Шекспіра, Ф. Шиллера, Б. Брехта, Ф. Кроммелінка та інших – продемонструвало не тільки високий мистецький рівень колективу, а й вразило новим трактуванням класичних творів. Чільне місце на репертуарній афіші посідає українська класика, представлена іменами Г. Квітки-Основ'яненка, І. Нечуя-Левицького, І. Франка, М. Куліша, Т. Шевченка. У виставах за класичною драматургією, вітчизняною і світовою, атакож за п'єсами сучасних драматургів, як українських, так і зарубіжних, митці прагнуть актуальності, співзвучності з проблемами сьогодення, – знаходять для сценічного втілення цих тем та ідей оригінальні рішення. Творчі пошуки привели до постановки вистав за п'єсами, що були написані виключно для Одеського українського театру, які народжувались безпосередньо в творчому

процесі. Як приклад такої співпраці згадаємо цілу низку вистав: поетичну виставу про молодого Т. Шевченка «Тарасові весни», мюзикли «Пригоди Мюнхгаузена в Україні» О. Коломійцева, «Конотопська відьма» Г. Ковтуна (за мотивами однойменної повісті Г. Квітки-Основ'яненка) тощо. Продовжилася практика запрошення до співтворчості провідних режисерів з України та Зарубіжжя. Так, у період 2005-2020 рр. на постановку вдруге був запрошений режисер з Італії Алессіо Бергамо, котрий поставив на сцені театру виставу «Кар'єра» за п'єсою Б. Брехта «Кар'єра Артуро Уї, яку можна було спинити»; Тетяна Борисова, яка у 2000 році була хореографом у виставі Гедрюса Мацкявічюса «Принцеса Брамбілла» за Е.-Т.-А. Гофманом, у цей період здійснила як режисер і хореограф постановку музично-пластичних вистав «Про кохання... без слів» та «Політ у ритмі танго»; Андрій Бакіров поставив на сцені театру дві прекрасні вистави: комедію в стилі танго «Дамський майстер» за п'єсою Ж. Фейдо та виставу «Г-і-р-к-о!» за драматичними творами А. Чехова, В. Маяковського, І. Ільфа та Є. Петрова. Продовжив співтворчість з театром один з найвідоміших українських режисерів Д. Богомазов. До його режисерських робіт попередніх років («Щастя поруч» за п'єсою І. Франка «Украдене щастя» та «Едіп» за античною трагедією Софокла) додалися: вистава на тему п'єси «Шантрапа» П. Саксаганського та «Гамлет» В. Шекспіра – «Що їм Гекуба?», нарешті, давня мрія режисера Д. Богомазова – вистава «Гамлет» за п'єсою В. Шекспіра в перекладі на українську мову Ю. Андруховича, режисер з Києва С. Жирков поставив у форматі творчої майстерні «Глядач на сцені» виставу «Вона його любила» за п'єсою А. Іванова «З училища». Стало доброю традицією залучати до участі в створенні вистав не тільки відомих талановитих режисерів, а й артистів з різних театрів не лише Одеси, а й з усієї України.

Так, вистава «Енеїда XXI» за п'єсою сучасного драматурга В. Ченського, на постановку якої був запрошений художній керівник столичного «Дикого театру» Максим Голенко, створювалася в спільному проєкті з митцями з

Києва. Комедія, драма, трагіфарс, поетична вистава, мюзикл – кожен жанр живе на сцені театру своїм яскравим, натхненним, неповторним життям.

«Театр має бути різним. Окрім нудного, нецікавого. Театр має бути місцем Добра, Краси і Мудрості», – художній керівник театру народний артист України Ігор Равицький саме так визначив призначення колективу Одеського українського театру, очолюваного ним протягом трьох десятиліть.

Вистави театру є подіями мистецького життя не лише Одеси, а й всієї України. Це засвідчують успіхи театру на фестивалях, на гастрольних маршрутах. Відзначимо, що географія подорожей театру до різних міст, країн з кожним новим сезоном розширюється. Театр знають і визнають далеко за межами України. Васильківців запрошують взяти участь у престижних міжнародних театральних фестивалях. Театр успішно бере участь в численних всеукраїнських і міжнародних фестивалях-конкурсах і завжди виходить переможцем.

Одеський академічний український музично-драматичний театр імені В. Василька – центр культурно-мистецького життя на півдні України. Митці реагують на все, що відбувається в країні, у світі. Численні мистецькі проекти, культурно-просвітницькі, добродійні акції, ініціатором яких виступає театр, набувають величезного суспільного резонансу. Стали традиційними «Теплі зустрічі в Грецькій залі», вечори «Кіно в театрі», зустрічі в театрі з відомими митцями, провідними театральними критиками з усієї України.

На початку 94-го сезону (2018-2019 рр.) був представлений глядачам новий оркестр театру під керівництвом головного диригента – талановитого музиканта Ігоря Знатокова. Оркестр театру – невід’ємна складова музичних вистав, концертних програм, які проводяться в Грецькій залі перед початком вистав, святкових концертів на сцені театру та численних мистецьких проєктів. Створюючи високохудожні вистави, котрі стають подіями культурно-

мистецького життя не лише Одеси, а й всієї Одеської області, всієї України, театр доводить своє право на звання «Академічного».

Для глядачів різних поколінь – учнівської та студентської молоді, для юних глядачів та людей старшого покоління – Одеський український театр став улюбленим – місцем, де можна не лише культурно відпочити, розважитись, а й поміркувати над важливими проблемами сьогодення. Подивитися вистави театру до Одеси приїздять глядачі з різних міст України.

Колектив васильківців – це талановиті митці, працівники різних театральних професій, котрі всі разом створюють диво, ім'я якому – Одеський академічний український музично-драматичний театр імені Василя Василька.

Трупа театру – митці різних поколінь: артисти-ветерани сцени, артисти середнього і молодого покоління. Їх люблять глядачі. Їхня творчість дістає високу оцінку з боку театральних критиків та громадськості. Всі вони відомі широкому колу глядачів не лише акторськими роботами на сцені театру, а й тим, що знімаються в кіно, беруть участь в різноманітних мистецьких проектах, в концертах і творчих зустрічах.

В театрі працюють народні артисти України, заслужені Артисти України та заслужені діячі мистецтв України. Акторський склад, сценографи, гримери, бутафори, реквізитори, працівники технічних служб і бухгалтерії, адміністратори, контролери – весь колектив васильківців доводить своєю натхненною творчістю, що творчий потенціал театру невичерпний, що театр спроможний вирішувати найскладніші мистецькі задачі але на жаль, карантинні обмеження не дали можливість театру урочисто завершити 95-й сезон.

1.3 Підсумки 95-го театрального сезону

Впродовж звітнього періоду, в процесі поточного виконання завдань згідно своєї основної діяльності, значною мірою ускладненого проведенням невідкладних ремонтних робіт, а також екстреними заходами з якісного покращення та повної заміни значної кількості об'єктів протипожежного захисту, колектив театру вчасно та, за однастайними оцінками фахівців і глядачів, на високому художньому та виробничому рівні зумів:

1. Здійснити постановку та випуск 6 (шести) прем'єрних вистав:

«Енеїда-XXI» (режисер – М.Голенко),

«Прекрасний Рогоносець» (режисер – І.Уривський),

«Дюймовочка» (режисер – І.Зільберман),

«Фантоми» (режисер – Т.Губрій),

«Горгони» (режисер – Р.Федосєєв),

«Підступність та кохання» (режисер – І.Уривський).

В зазначених прем'єрах, як і в поточних виставах, відбулася низка дебютів молодих акторів, що поповнили трупу в ході проведених конкурсів для художньо-виконавчого персоналу.

Водночас доцільним буде зазначити, що:

загальна кількість вистав за рік склала 197(плановий показчик – 190),їх переглянуло 48,4 тисяч глядачів(плановий показчик – (47,6 тисяч).

Збори від реалізації квитків становлять 2272,96 тис.грн.(плановий показчик – 2131,4 тис.грн.Перевиконання – 7 %).

2. Взяти успішну участь у 4 значущих міжнародних та вітчизняних театральних фестивалях :

Березень 2019р. «Март-контракт» – Республіка Білорусь, м. Могильов. Вистава «Вона його любила»;

Травень 2019 р.«Мельпомена Таврії» – м. Херсон. Вистава «Одруження»

Серпень 2019р. «Трансмісія» – Республіка Польща, м. Жешув (багатопрофільний фестиваль, із включенням до програми творів сценічного, музичного та екранного мистецтва).

Сценічний напрям –Вистави: «Вона його любила», «Прекрасний Рогоносець»

Музичний напрям –Концерт естрадно-симфонічного театрального оркестру головного диригента театру І.Знатокова

Екранний напрям –Показ вітчизняного фільму «Плем'я»(режисер – М.Слабошпицький)

Жовтень 2019 р.«Театральний фестиваль» – м. Миколаїв. Вистава «Прекрасний Рогоносець».

3. Провести низку культурно-просвітницькі заходи:

30.11.2019 р. – презентація збірки поезій літераторки М.Савки(м. Львів), творча зустріч з автором та концерт.

25.12.2019 р. – «Різдвяна зустріч» з філософом, поетом, громадським діячем Б.Херсонським.

4. Організувати заходи, що відповідають чинним вимогам про надання театром платних послуг стороннім установам, на суму 3256, 0 тис. грн. (плановий показчик – 2957,5 тис.грн.) Перевиконання плану – 10 % .

РОЗДІЛ 2 Робота театру під час пандемії 2020-2021р

COVID-19 призвів до введення різноманітних обмежень та заходів безпеки у всьому світі, включаючи театральну галузь. Обмеження та правила могли варіюватися в залежності від різних країн та регіонів, а також в залежності від етапів пандемії. Однак деякі типові обмеження та заходи безпеки включали в себе:

1. Соціальна дистанція: Театри обов'язково дотримувалися правил соціальної дистанції, розміщуючи глядачів на безпечній відстані один від одного. Зазвичай театри використовували посадку глядачів в залі у шахматному порядку.
2. Сертифікати про вакцинацію: Вимога для глядачів яка була обов'язковою необхідністю для відвідування театрів.
3. Очищення та дезінфекція: Театри проводили регулярне очищення та дезінфекцію приміщень, особливо місць для глядачів, руків'я та інших поверхонь.
4. Масочний режим: У багатьох випадках вимагалось носіння масок як для глядачів, так і для працівників театру. Також під час перегляду вистав адміністрація слідкувала щоб відвідувачі театру не знімали маски з обличчя.
5. Температурний скринінг: Деякі театри використовували температурний скринінг при вході для виявлення осіб з підозрою на захворювання.
6. Обмежена кількість глядачів: Максимально допустима кількість глядачів у залі обмежувалася для забезпечення дотримання соціальної дистанції.

7. Інтерактивні технології: Театри шукали та використовували інтерактивні технології для надання доступу до вистав або інших заходів онлайн. Відтоді з'явилися електронні квитки з єдиним QR-кодом які сканувались при вході у театр для того щоб уникнути контактного зв'язку, відвідувачі звикли до такої мобільної зручності, що навіть і до сьогоднішнього дня користується цією системою у побуті.
8. Гнучкі умови повернення квитків: З огляду на невизначеність ситуації театри надавали глядачам гнучкі умови повернення квитків у випадку скасування або перенесення вистави.

Ці заходи спрямовані на забезпечення безпеки глядачів та працівників театру під час пандемії COVID-19. Заходи могли змінюватися в залежності від регіональних рекомендацій та динаміки епідеміологічної ситуації в Україні.

Театр зіткнувся з певними тимчасовими складнощами коли обов'язковим пунктом була наявність сертифікату про вакцинацію для того щоб відвідувати громадські місця у тому числі і театри, через вагання людей про вакцинацію зали театрів на деякий час були не заповнені і це при врахуванні того що діяли обмеження щодо кількості відвідувачів. У деяких країнах і регіонах театри та інші громадські заходи вимагали від глядачів пред'явлення сертифікату про вакцинацію проти COVID-19 для входу на події. Сертифікати вакцинації використовуються як додатковий захід для забезпечення безпеки та зменшення ризику передачі вірусу.

Основні аспекти, які враховані в сертифікатах:

1. **Вакцинаційний статус:** Сертифікат містить інформацію про те, чи отримав особа вакцину проти COVID-19, і яку саме вакцину вона отримала.
2. **Дата вакцинації:** Зазначається дата або дати вакцинації для підтвердження, що проходило достатньо часу для повного вакцинаційного курсу.

3. **Лабораторійські підтвердження:** Деякі сертифікати можуть містити лабораторні результати, підтверджуючи наявність антитіл або інших ознак імунітету після вакцинації.
4. **Особиста інформація:** Ім'я, прізвище та інші ідентифікаційні дані особи можуть також бути включені для персоналізації сертифіката.
5. **Безпекові заходи:** В ідеалі сертифікат має містити інформацію про те, що особа ознайомила з правилами та безпековими заходами, пов'язаними з COVID-19, і згодна їх дотримуватися.

Ці сертифікати можуть використовуватися як електронні документи, роздруковані версії або інші форми, які можна пред'явити при вході на публічні заходи, включаючи театральні вистави. Такі заходи мають на меті забезпечити безпеку глядачів та персоналу під час проведення масових заходів у зоні ризику зараження вірусом.

Забігаючи наперед, треба уточнити про заходи на свіжому повітрі або повернення до витоків історії коли вуличні театри мали певний успіх були дуже влучні в в часи пандемії. Попри все українські театри не поспішають здаватись та переключатись на індивідуальний досвід. Наскільки відомо, лише карантинний проєкт театру «Мізантроп» можна вважати переключенням з економіки видовищ на економіку досвіду. Інші очевидні приклади: «Дикий театр», що вийшов на вулицю із виставою і теж отримав можливість вижити, принаймні до осені; великим здобутком є початок створення онлайн-бази сучасної драматургії Ірою Гарець. Вистави-прогулянки, вистави для одного глядача, імерсійні вистави, «автоматичний театр», як його почали називати британці, «forcedentertainment» та інші форми, що можуть бути релевантними під час пандемії. Крім процесів створення таких вистав, не менш важливо говорити про їхню промоцію, про те, наскільки глядачі готові сприймати таке мистецтво.

2.1 Зберігаючи зв'язок з аудиторією

Пандемія, карантинні обмеження, локдауни тощо – все це наклало відбиток і на діяльність колективу васильківців. Проте, не зважаючи на негаразди, театр працював: проводилися репетиції нових вистав, денні, вечірні вистави йшли на Основній сцені, у форматі творчої майстерні «Глядач на сцені», на «Сцені 38», відбувалися зустрічі в Грецькій залі з відомими письменниками, поетами, митцями, презентації українських документальних кінострічок. Митці брали участь в творчих зустрічах, культурно-просвітницьких і мистецьких заходах.

"Теплі зустрічі в Грецькій залі" – події, що запам'ятовуються.

2019 рік, 1 грудня.

У перший день грудня Грецька зала знову стала місцем теплих і неповторних зустрічей. В цей день відбулася подія "Оптика Бога", учасниками якої стали видатна літературознавиця, головна редакторка видавництва Старого Лева, а також талановита письменниця, співачка і есеїстка – Мар'яна Савка, разом з тріо "Мар'яна". Їхні виступи переплітались витонченим і тонким сприйняттям мистецтва, залишаючи в серцях глядачів теплі враження.

2019 рік, 23 грудня

Новорічний марафон оркестру театру, під керівництвом визначного головного диригента Ігоря Знатокова, розтріскає холодні дні перед святами. Звучання музики наповнювало зал веселими та витонченими нотами, відкриваючи світ музичних подарунків.

2019 рік, 25 грудня

Різдвяні зустрічі у Грецькій залі принесли у гості талановитих гостей – Анастасію Бойченко та Бориса Херсонського. У ці святкові дні вони подарували глядачам різдвяні читання поезій та веселі розповіді про традиції новорічно-різдвяних свят.

2020 рік, січень-лютий

В Грецькій залі відбулася різдвяна виставка авторських ляльок художниці Оксани Цюпи під назвою "Від Романа до Йордану". Кожна лялька стала втіленням частинки різдвяної казки, розкриваючи в собі тепло і чарівність святкового настрою.

2020 рік, 18 лютого

Гостей зустрічі-бесіди "Ким я є?" була заслужена артистка України – Ірма Вітовська. Вона ділилася своїми враженнями, творчим шляхом та важливими моментами в кар'єрі, залишаючи слухачів захопленими своєю особистістю та талантом.

2020 рік, 22 лютого

Днями відбулася захоплююча презентація книжки "Наші котики. Бліндаж" письменника та учасника АТО Валерія Пузіка. Гості мали можливість поглибитися в атмосферу книжкового світу, насолоджуючись обговоренням цікавих тем.

Ці події не лише наповнили Грецьку залу світлом і теплом, а й дарували глядачам неповторні емоції та враження.

У вересні 2020 року було розпочато 96-й сезон (2020-2021 рр.)
7 листопада – в 95-й День народження Одеського українського театру глядачам була показана прем'єра вистави «Собаче серце» за однойменною повістю М. Булгакова (знаменний факт: повість була написана 1925 року і Одеський український театр – Держдраму – було засновано в 1925 році). За сезон 2020-

2021рр. були підготовлені й показані глядачам прем'єри: «Клуб самотніх сердець» за п'єсою А. Менчелла (режисер заслужена артистка України Т. Аркушенко), «Вечеря в Санлісі» за п'єсою Ж. Ануя (режисер І. Зільберман), «Собаче серце» за повістю М. Булгакова (п'єса Лени Лягушенкової, режисер М. Голенко), «Емігранти» за п'єсою С. Мрожека на «Сцені 38» (режисер Д. Демков), «Демони» за п'єсою Н. Ворожбит (режисер Н. Сиваненко) у форматі «Глядач на сцені», «В один день до кінця світу» режисерки Н. Сиваненко на «Сцені 38», «Приречені танцювати» на мотивах відомого роману Гораса Маккоя «Загнаних коней пристрілюють, чи не так?» (режисер заслужений діяч мистецтв України П. Івлюшкін).

Крім того, було розпочато роботу над новими постановками, які глядачі побачать в новому, 97-му сезоні.

Попереду – нові зустрічі з глядачем в театрі.

2.2 Обмеження в театрі під час карантину

Протягом пандемії COVID-19 театри в Україні, так і в інших країнах, стикалися з численними викликами та обмеженнями, пов'язаними із заходами безпеки та обмеженням громадських заходів. Ось кілька спільних аспектів того, як театри працювали в цей період:

1. Скасування та перенесення вистав:

Багато театрів були змушені скасувати або перенести заплановані вистави через обмеження на кількість глядачів, або через загальне заборону проведення масових заходів.

2. Онлайн-театр та віддалені перформанси:

Деякі театри переорієнтувалися на онлайн-формат і транслювали вистави в інтернеті. Це дозволило артистам продовжити свою творчу діяльність та зберегти контакт з глядачами.

3. Спеціальні заходи на відкритому повітрі:

Деякі театри організували вистави та події на відкритому повітрі, де можна було дотримуватися соціальної дистанції та інших безпечних заходів.

4. Заходи без Глядачів:

В окремих випадках театри влаштовували вистави та репетиції без присутності глядачів або з обмеженим їхнім числом.

5. Підтримка Заходів та проектів онлайн:

Театри також активно залучали глядачів через соціальні мережі та інші онлайн-платформи, пропонуючи віртуальні майстер-класи, інтерв'ю та інші інтерактивні заходи.

В часи пандемії театри змушені були адаптуватися до нових умов і шукати творчі способи взаємодії з глядачами. Театральний брендінг у цей період набув деяких особливостей:

1. **Онлайн-присутність:** Театри активно використовували онлайн-платформи для трансляцій вистав, онлайн-читань, майстер-класів та інших подій. Бренд став більше цифровим і віртуальним, а фанати могли отримати доступ до вистав навіть з власного дому.
2. **Соціальні мережі:** Театри активно використовували соціальні мережі для збереження зв'язку з глядачами. Вони публікували ексклюзивний контент, за кадрами, викликали виклики та взаємодіяли з аудиторією.
3. **Креативні рішення:** Театри шукали креативні підходи до залучення глядачів. Це може бути віртуальний тур по театральних кулісах, інтерактивні онлайн-вистави або спеціальні заходи, спрямовані на підтримку важливих глобальних ініціатив.
4. **Гнучкість та інновації:** Театри показали свою готовність до змін і інновацій, адаптуючи свої стратегії до нових реалій. Це може включати в себе створення власних онлайн-платформ, розвиток стрімінгових сервісів або навіть експерименти зі змішаними форматами вистав.
5. **Підтримка артистів:** Театри акцентували увагу на своїх артистах, демонструючи підтримку та вдячність за їхню творчість. Це допомагало підтримувати близькі відносини з акторами і підтримувати їхній артистичний бренд.

Таким чином, театри використовували творчий та гнучкий театральний брендінг для підтримки власної ідентичності та залучення глядачів навіть у несприятливих умовах пандемії.

Театральний брендінг — це комплекс стратегій і дій, спрямованих на створення, підтримку і розвиток унікального образу та ідентичності театру в

очах глядачів і громадськості загалом. Цей процес включає в себе розробку визначальних елементів, таких як логотип, слоган, стиль та естетика, які відображають характер та цінності театру.

Ключові аспекти театрального брендінгу включають:

Лого і візуальний ідентифікатор: Створення логотипу і візуального стилю, які відображають театральний образ і стиль.

Слоган: Короткий, запам'ятовуючийся напис, який висловлює основну ідею та емоційний настрій театру.

Афіші і рекламні матеріали: Розробка ефективних та привабливих матеріалів для просування вистав, які відображають загальний стиль бренду.

Промоційні заходи: Організація подій, які сприяють взаємодії театру з глядачами та створюють позитивне враження про бренд.

Соціальні мережі та веб-присутність: Створення і підтримка активного віртуального обличчя театру для залучення нової аудиторії.

Фірмовий стиль акторів та персоналу: Створення єдиного стилю для артистів та співробітників, що сприяє створенню єдиної естетики.

Взаємодія з громадськістю: Активна комунікація з глядачами, ЗМІ і іншими зацікавленими сторонами для збільшення впізнаваності та підтримки.

Театральний брендінг допомагає театрам привертати нову аудиторію, підвищувати імідж, зміцнювати відносини з глядачами та розбудовувати сильну та впізнавану марку в суспільстві.

Важливо зазначити, що умови та обставини могли змінюватися в різних регіонах та в різні періоди пандемії. Гнучкість та креативність стали ключовими для театрів, пробуючи забезпечити безпеку своїх працівників і глядачів, а також зберегти важливий культурний внесок у суспільство.

Звичайно ж, підтримка держави була дуже потрібна у такі важкі часи, але театр не розгубився та відкрив для себе новий сучасний та актуальний формат, як «онлайн вистави». Одеський український театр запросив на онлайн-перегляд спектаклю Івана Уривського «Тіні забутих предків». На онлайн вогник вистави «Тіні забутих предків» завітало понад 4 тисячі глядачів з усіх куточків України і світу! Спільний перегляд за новим форматом, в умовах карантину, це безумовна розкіш! Ще кілька годин поспіль у соц. мережах глядачі ділилися своїми враженнями, емоціями, захватом, і чи не до ранку тривало обговорення вистави.

Ще одна захоплива постановка з елементами тривожного пророцтва вразила глядачів на українській сцені в Одесі наприкінці 2019 року – це вистава «Підступність і кохання» за твором Фрідріха Шиллера, режесером якої став Іван Уривський.

Знаменита німецька міщанська трагедія, створена Фрідріхом Шиллером, у цьому сучасному сценічному виконанні молодого режисера Івана Уривського українського театру залишає в минулому шиллерівські декорації і пропонує своєрідну антиутопію, сплетену на основі великої класичної творчості.

Цей світ прогнів наскрізь, і в ньому давно завелися небезпечні віруси та хробаки, які смертельно підривають основи кохання та людських взаємин. Один із таких небезпечних "вірусів" – герой Шиллера на ім'я Вурм, що втілює політичну та соціальну підступність.

Вірус Вурм проникає в різні системи і руйнує їх, залишаючи тільки тишу та пустоту. Із зовнішнім виглядом справжньої антивірусної боротьби, люди в спецодязі проводять ретельну санітарну обробку приміщень, намагаючись позбавити їх від невідомого зла. Проте, зло, як хижий вірус, має властивості до мутацій та сублімацій, і тут уже недостатньо звичайних хімічних речовин.

Зло живе у глибині ґрунту і в повітрі, в палацах і хатинках. Намагаючись зловити його, якщо це взагалі можливо, спеціалісти занурюються у небезпечне

дослідження. Театр, як креативна лабораторія, стає ареною, де розгортаються трагедії і драми життя, віддзеркалюючи тривожний дух часу.

Таким чином, в українському театрі, нарешті, з'являються окремі цікаві вистави, які виходять за межі звичайного. Час майбутній, безсумнівно, оцінить їхню вагу та важливість, якщо теперішній час не може віддати цьому дійству відповідну увагу.

Дійсно, достатньо жити лише спогадами про цікаве минуле; іноді варто зазирнути за горизонт, де відбуваються події, які можуть долучити знання-освяння та розширити наше розуміння сучасності.

Новий твір Уривського - це не лише тканинний за текстурою, але і "токсичний" за смаком. Режисер втілює світ Фрідріха Шиллера у величезній теплиці, де люди в захисних комбінезонах із розпилювачами вирощують однотипні лимонні дерева. Цей світ, де будь-які неконтрольовані почуття вириваються з корінням, схоже на нерозрізнені сажанці, і замість них вирощується звичайне, встановлене, безпечне і знайоме - наприклад, лимонне дерево. Все нове, що руйнує порядок, - це зло, яке слід відкинути, бо воно несе загрозу хаосу і безладу. У цьому токсичному світі люди вірять не в правду, а в те, що вони вважають правдою. Їхній порядок - це система, яку не можна змінювати в оточенні постправди та громадського помешкання.

Теплиця, як і будь-яке закрите суспільство, приречена на скатування у фашизм, зачатки якого Уривський виявив у мещанській п'єсі німецького драматурга XVIII століття. Теплиця - це світ, де системи тоталітарного контролю, пропаганди і інформаційних пазирів систематично експериментують над мешканцями. Звісно, можна боротися із липкою плівкою всюдиходженої брехні, але тебе швидко затравлять, визначать як чудака та викликають остракізм. Або можна стати частиною екосистеми та підтримувати непохитність її правил, бляють там, куди направлять, довіряючи правилам авторитетів. Але є і третя дорога - стати паразитом, свідомо використовувати

існуючі упередження для досягнення власної користі, вміло прикидаючись і шельмуючи, розпалюючи людей між собою. Адже саме в таких системах виникають ідеальні паразити, які органічно пристосовуються до стабільно-токсичних умов навколишнього середовища.

2.3 Новий формат театру в умовах пандемії

Для наших акторів сезон розпочався значно раніше, ніж зазвичай, і набагато раніше, ніж для глядачів. Ще влітку тривала інтенсивна робота над образом для двох вистав, які ми представили вже осінню пору: "Собаче серце" у режисурі Максима Голенка, який прийшов до нас як запрошений зірковий режисер, і "Вечеря в Санлісі" від київської режисерки Ірини Зільберман. Але, на жаль, трохи більше ніж за тиждень до прем'єри, виконавець головної ролі отримує травму руки, і режисерка вирішує введення на цю роль нового молодого актора - Ігоря Волосовського! Репетиції тривають зранку до ночі, щоб все встигнути! Літо виявилось насправді насиченим!

Проте вже 10 вересня ми розпочали новий сезон, і мали змогу насолодитися прем'єрою французької лірико-іронічної драми від Жана Ануя. Журналісти так описували цей день: "Під входом вишукана публіка з квітами. В фойє грає оркестр театру під керівництвом Ігоря Знатокова. Здається, все, як завжди, але люди в масках, температурний скрінінг та шахтоване розташування сидінь в залі нагадують нам про той час, в який ми живемо."

У важкі часи ми хотіли радувати свого глядача позитивними емоціями, розповідати цікаві історії з участю красивих акторів у чудових костюмах, зі стильною сценографією та сучасною хореографією, живою музикою. І нам це вдалося! Головні ролі виконали наші молоді актори, яких ми відібрали ще літом, і вже восени Альона Коновальчук та Ігор Волосовський вразили всіх на сцені! Треба відзначити також участь у виставі видатних артистів, що вже давно полюбилися одеській публіці - Нінелі Наточа, Олені Головіній, Сергію Булці, Ірині Охотниченко, Ігорю Геращенко та неперевершеній Ірині

Черкаській. Кожний вихід на сцену останньої супроводжується бурхливими оплесками! Вистава вже завоювала серця одеських глядачів, деякі з яких вирішили дивитися її не один раз цього сезону!

Наступна прем'єра була особливо очікуваною! Ще до вистави в місті тривали обговорення на тему можливості перекладу твору Михайла Булгакова українською. Як передати на сцені без телевізійних ефектів і втрати реалізму трансформацію пса в людину? Цікавість створила й той факт, що Максим Голенко виступав у ролі головного режисера театру, взявши на себе відповідальність за цей твір.

Вже 2 жовтня місто переконалося, що інсценувати українською "Собаче серце" можливо і навіть необхідно, чого чудово досягла Лена Лягушонкова. Декорації оживають, костюми доповнюють реальність - за це велика вдячність Юлії Зауличній, яка майстерно використовує театральні можливості.

Особливим акцентом став живий музичний супровід від Вадима Бессараба. Критики писали: "Український театр представив булгаковську прем'єру. Тут показали "Собаче серце" у традиційному стилі нового головного режисера театру Максима Голенка." Повні зали, вражені глядачі, високі рецензії і нескінченні оплески стали невід'ємною частиною цього сезону. Вистава увійшла до лонг-листу театральної премії "Гра". В червні експерти фестивалю відвідали наш театр, щоб побачити виставу особисто.

РОЗДІЛ 3 Театр під час війни 2022-2023р

24 лютого 2022 року в нашій прекрасній Україні почалась повномасштабна війна, театр як і всі українці в той момент застиг від жаху але не довго думаючи почав допомагати і робити все можливе для того, щоб наше життя не зупинялось і попри все рухатись до перемоги, до розвитку культури та писати історію українського народу та українського театрального мистецтва.

Роль театру під час війни може бути надзвичайно важливою та багатогранною. Ось деякі аспекти:

1. **Моральна підтримка:** Театр може слугувати моральною підтримкою для людей, які переживають важкі часи війни. Вистави, які відображають силу духу, жертвність та героїзм, можуть надихати глядачів і допомагати їм у подоланні труднощів.
2. **Пропаганда і патріотизм:** Театр може бути інструментом пропаганди чи, навпаки, вираженням протесту під час війни. Вистави можуть пропагувати патріотизм, заклик до об'єднання або ж привертати увагу до соціальних проблем.
3. **Збір коштів:** Театральні заходи, включаючи благодійні вистави, можуть бути організовані для збору коштів на потреби військових, постраждалих або реабілітацію.
4. **Втілення реальності:** Театр може стати майданчиком для висвітлення реальності війни, включаючи жертвність людей, страхи та трагедії. Це може сприяти розумінню та співчуттю глядачів.

5. **Відволікання і розваги:** Театр також може слугувати формою відволікання від стресів та турбот війни. Комедії та розважальні вистави можуть принести радість і легкість у життя глядачів.
6. **Терапія та відновлення:** Для ветеранів та людей, які пережили воєнні події, театр може служити засобом терапії та відновлення. Театральні проекти можуть сприяти подоланню травм і підтримці психічного здоров'я.

У кожному випадку роль театру в воєнний період залежить від контексту, культурних традицій та специфіки суспільства.

Театри в Україні відіграють важливу роль у просуванні країни до перемоги на різних рівнях. Вони виступають як культурні амбасадори, впливаючи на сприйняття України в світі та сприяючи позитивному образу країни. Ось деякі способи, якими театри можуть допомагати у цьому:

- **Представлення унікальної культури:** Театри часто виставляють вистави, які відображають українську історію, традиції, та культурну спадщину. Це дозволяє іншим країнам та глядачам отримати уявлення про багатство української культури.
- **Участь у міжнародних фестивалях:** Участь українських театрів у міжнародних театральних фестивалях дозволяє показати світові талант та творчість українських художників, режисерів, та акторів.
- **Сприяння культурному обміну:** Театри можуть брати участь у культурних обмінах, приймаючи іноземних артистів та театральні групи, а також відправляючи свої вистави за кордон.
- **Актуальні теми вистав:** Проведення вистав, які актуалізують сучасні теми, дозволяє театрам висловлювати своє ставлення до подій, що відбуваються у світі, і підсилює образ України як культурно активної та соціально свідомої країни.

- **Туристичний потенціал:** Успішні театральні продукції можуть стати частиною туристичного приваблення, залучаючи глядачів з різних країн та підвищуючи туристичний інтерес до України.

Такі дії сприяють утвердженню позитивного враження про Україну у світовому співтоваристві і сприяють її перемозі в області культурної дипломатії.

На сьогоднішній день театр вистояв і працює в чудовому темпі незважаючи на труднощі. На сцені Одеського академічного музикально-драматичного театру імені Василя Василька , грається такий репертуар :

1. «Приречені танцювати»

Автор – Олексій Доричевський. За мотивами роману Гораса Маккоя «Загнаних коней пристрілюють, чи не так?».

Режисер-постановник – заслужений діяч мистецтв Павло Івлюшкін.

Художниця-постановниця – Юлія Заулична.

Музичне оформлення та аранжування – Вадим Бессараб.

2. «Ніч перед Різдвом»

Режисер-постановник – Олексій Гнатковський, заслужений артист України.

Музичне оформлення та аранжування – Вадим Бессараб.

Хореографія – заслужений діяч мистецтв Павло Івлюшкін.

Художниця-постановниця – Анастасія Баторій.

3. «1900-й. Легенда про піаніста»

Режисер-постановник – Олександр Самусенко.

Музика – Вадим Бессараб.

Хормейстерка-консультантка – Наталія Боярська.

Художник – Максим Лапко.

Художниця з костюмів – Оксана Тернавська.

Хореографія – Павло Івлюшкін та Денис Григоруk.

Звукове оформлення вистави – Віктор Чернев.

4. «У неділю рано зілля копала»

Режисер – Олександр Самусенко.

Хормейстерка-консультантка – Наталія Боярська.

Художник (декорація) – Юрій Ларіонов.

Художниця з костюмів – Христина Корабельникова.

Хореограф – Павло Івлюшкін.

Музичне оформлення вистави – Віктор Чернев.

5. «Я помщуся світу любов'ю...»

Музично-поетичний перформанс.

Режисерка – Валерія Романко (Федотова).

Помічниця режисера – Мирослава Ткач.

Хореограф – Павло Івлюшкін.

Музичне оформлення – Олексій та Ольга Леоненко.

Звукорежисери – Віктор Чернев, Максим Панченко.

Художниця афіші – Аліса Якубівська.

6. «Бабине літо»

Режисерка – заслужена артистка України Тетяна Аркушенко.

Художниця – Ольга Гоноболіна.

Хореограф – Павло Івлюшкін

7. «Карпатський вестерн»

Авторська група «Піратська бухта»: Олександр Набока, Олексій Буратинський, Богдан Циганок, Роман Маров.

Режисер – Максим Голенко.

Художниця – Юлія Заулична.

Музичне оформлення – Вадим Бессараб.

Звук – Віктор Чернев.

Пластичне рішення – Павло Івлюшкін, заслужений діяч мистецтв України.

Світло – Володимир Дубовенко.

Помічник режисера – Сергій Сакара

8. «Метод»

Режисерка-постановниця – Тетяна Губрій.

Асистент режисера – Олександр Самусенко.

Художниця – Юлія Заулична

Виставу “Метод” за твором Жорді Гальсераном «Метод Гренхольма» створено за грантом Президента України молодим діячам у галузі театрального мистецтва.

9. «Тіні забутих предків»

Автор: Михайло Коцюбинський.

Інценізація: Василь Василько.

Режисер-постановник: Іван Уривський.

Художник по костюмах: Анастасія Пташкіна.

Пластика: Павло Івлюшкін.

Хормейстер: Людмила Волкова.

10. «Неаполітанські пристрасті»

За творами Едуардо де Філіппо.

Режисер-постановник – Павло Гатілов.

Художниця – Олена Рикусова.

Пластичне рішення – заслужений діяч мистецтв Павло Івлюшкін.

Музичне оформлення – Вадим Бессараб.

11. «Чуваки не святкують, або Ukrainian»

Продюсер та автор ідеї: Михайло Бондаренко.

Режисер: Максим Голенко.

Автор тексту і пісень: Руслан Горовий.

Інценування: Олексій Доричевський.

Сценографія та костюми Олесь Головач.

Художник: Нікіта Тітов

12. «Саша, винеси сміття!»

Новою виставою започатковуємо і новий, відповідний часу формат – «Театр в укритті».

Режисер – Максим Голенко.

Художниця – Юлія Заулична.

Пластичне рішення – заслужений діяч мистецтв Павло Івлюшкін та Денис Григорук.

Музичне рішення: Вадим Бесараб.

Вокал: Катерина Сударева.

13. «Пеппі»

Режисерка-постановниця – Наташа Сиваненко.

Художниця-постановниця – Олена Рикусова.

Інценування – Лена Лягушонкова.

Пластичне рішення – Павло Івлюшкін, Денис Григорук.

Автор пісень – Ілля Пелюк

14. «Сердце навпіл»

За новелами Марії Матіос «Апокаліпсис» і «12 службів».

Режисер – Олексій Гнатковський, заслужений артист України.

Художниця – Юлія Заулична.

15. «Кайдаші»

Автор: Іван Нечуй-Левицький.

Інценування та постановка: заслужений діяч мистецтв України Костянтин Пивоваров.

Сценографія: Світлана Прокоф'єва.

Композитор: заслужений артист України Віктор Урес.

Балетмейстер-постановник: заслужений діяч мистецтв України Павло Івлюшкін

16. «Різдвяний джаз»

Концерт оркестру театру.

Ольга Леоненко – хормейстер, ведуча, бандура, вокал.

Вадим Бессараб – бенд-лідер, аранжування, фортепіано)

3.1 Мистецтво в укритті

Вже на початку березня, ті, хто залишалися в театрі, а були й ті, хто жили на той момент в самому театрі, почали збиратися, багато спілкувалися і вирішили рятуватися тим, що вміють робити найкраще. Максим Голенко, який був на той момент головним режисером, почав шукати п'єсу, яка би підходила для постановки в таких умовах, і обрав текст Наталки Ворожбит «Саша, винеси сміття!», де його інтерпретації третя частина драми починається з 24 лютого 2022 року. Вже в перших числах березня опрацьовувався текст п'єси і власне розпочались репетиції. Спочатку, репетиції тривали на сцені, бо вистава планувалася у великій глядацькій залі, але через те, що були постійні обстріли й актори були змушені постійно спускатися в укриття, тоді вже й вирішили і формат такий робити: Театр в укритті. В театрі було страшенно холодно... Всі працювали в кількох шарах одягу. На той момент в місті Одеса було дуже багато іноземних журналістів, і саме на репетиції «Саша, винеси сміття!» всі хотіли потрапити: сюжети знімали італійці, французи, англійці, понад десять сюжетів різними іноземними мовами вийшли в Європі про підготовку цієї вистави, від сюжетів які бачили за кордоном іноземці всі були вражені стійкістю творчої команди.

І вже в квітні відбувся закритий показ для преси, колег, волонтерів — і це фактично була перша прем'єра в Україні, яка відбулася після повномасштабного вторгнення. Тоді ще тривала заборона на роботу театрів з глядачами, але вистава на той момент була повністю готова, і всі причетні прагнули поділитися цим з глядачами. Тож керівництво театру ризикнуло, і це стало справжньою культурною подією для зраненого міста. Так розпочався унікальний формат "Театр в укритті". Окрім вистави «Саша,

винеси сміття!», ще було переміщення вистави "Емігранти" з Сцени-38, розташованої під дахом театру, укриття стало своєрідною відповіддю на виклики часу.

Укриття, яке раніше несло кардинально інше призначення для театру, тепер перетворилося в осередок літературних зустрічей та культурного спілкування.

Сцена укриття перетворилася на надзвичайно важливе простір, куди люди приходили, надіючись знайти можливість обміну своїми думками, враженнями та творчими відкриттями. Зустрічі з талановитими письменниками, жваві обговорення літературних творів та створення спільної атмосфери стали невід'ємною частиною повсякденного життя укриття. Навіть усвітлі непередбачуваних обставин і постійних сигналів тривоги, учасники залишалися вірні своїм творчим інтересам, невблаганно вирушаючи в подорож у світ літературних відкриттів.

Такий простір виявився надзвичайно стійким відносно життєвих випробувань, сприяючи розвитку та взаємодії між творчими особистостями. Укриття стало не лише простором для фізичного захисту, а й енергетичним центром, що живить та надихає на нові літературні висоти.

Згадувані літературні вечори та зустрічі стали важливим елементом театрального життя, оскільки дозволяли підтримувати зв'язок із глядачами та створювати простір для спільної творчості. При цьому, коли вмикались звуки сирени повідомляв про тривогу, всі заходи негайно припинялися, а глядачі та артисти спільно вирушали в бомбосховище. Якщо тривога тривала протягом тривалого періоду, спектаклі переносилися на пізніший час або на іншу дату.

Цей формат став унікальним виявом того, як театр може адаптуватися до складних обставин і намагатися забезпечити своїм глядачам взаємодію та культурний досвід навіть у важливі моменти.

Формат «Теплі зустрічі в Грецькій залі», який був ініційований у 2019 році, відкрив багатогранний світ культурних заходів. У розкішному приміщенні Грецької зали, театр не лише представляв книжки та проводив творчі вечори, але й організовували лекції, дискусії та різдвяні читання. Велике багатство подій також включало презентації та документальні фільми, а в обговореннях знаменитими гостями, такими як Борис Херсонський, розкривали різноманітні аспекти мистецтва та культури.

Проте, як настали часи важких випробувань, адміністрацією театру було прийнято рішення здійснити всі події в укритті, адаптуючи заходи до нових обставин. Це вирішення, вперше втілене у вересні цього року, відображає важливість креативного підходу та готовність забезпечити глядачам красу і світло в умовах сучасності.

Такі часи вимагають нових локацій та форматів, і лише зараз вирішили повернутися до Грецької зали, розуміючи, що люди надалі шукають витoki культурної насолоди в приємному та розкішному середовищі.

Зміни, які відбулись в репертуарній політиці театру в умовах війни

У сучасних умовах, коли світ стикається з важкими випробуваннями, театр виступає не тільки як засіб для розваг та розвличення, але і як важливий інструмент для забезпечення психологічного благополуччя глядача. У контексті воєнних подій, його завданням стає відновлення та зміцнення почуттів співчуття та кохання, які, на жаль, можуть стати жертвами жорсткості та стресу.

Театр, виступаючи як терапевтична платформа, має вирішальне значення у відновленні психічного стану глядача. На передньому плані стоїть завдання відтворення почуттів, які можуть бути втрачені або зазнати ушкоджень через воєнні та конфліктні ситуації.

З іншого боку, враховуючи демографічну кризу та втрати на фронті, театр виступає також як каталізатор для відновлення інституту родини.

Відображаючи на сцені відносини між чоловіком і жінкою, театр не лише моделює систему цінностей, але й надає можливість глядачам задуматися над важливістю родинних зв'язків та відповідальністю за майбутнє.

Приділяючи особливу увагу терапевтичному аспекту вистав, театр стає ефективним інструментом для виведення людей із депресивного стану та відновлення позитивного ставлення до життя. Створюючи прекрасні та емоційно насичені історії, театр стає не лише сценою для вистав, але й легким духом, який допомагає глядачам вирішувати сучасні виклики і переживати сьогодні з новим оптимістичним поглядом на майбутнє.

Таким чином, Максим Голенко, колишній головний режисер, мав величезне завдання – викликати у глядачів критичне мислення, зосереджуючи їхню увагу на українській перспективі та національних особливостях. Використовуючи захопливі сатиричні історії, він вдалося націоналізувати театр та направити його в роль виховного інструмента.

Засуджуючи прояви "москальщини" та акцентуючи увагу на різних аспектах української ідентичності, він ставав справжнім ватажком у цьому патріотичному мистецькому вимірі.

Однак сучасна реальність вимагає змін у підході. Зосередження на вихованні зараз може виявитися менш актуальним, ніж прагматичний підхід. Таким чином, театр, спрямовуючися на терапевтичний аспект, може стати суттєвим інструментом для поліпшення емоційного стану глядачів. Замість того, щоб визначати та засуджувати, зараз актуальною стає можливість глядача відпочити та відірватися від реальності, а водночас знаходити виступаючі в історії ключові моменти для власної самоідентифікації та мотивації. Вистава, яка також була важлива, театр запропонував глядачам від режисера Максима Голенка, це «Чуваки не святкують, або the Ukrainian» за текстом Руслана Горового.

Пізніше, несподівано для театру, військові, які регулярно отримують запрошення на вистави, виразили бажання побачити відверту комедію. Це викликало певне здивування, оскільки театр готувався до серйозних вистав, не обираючи цього жанру. Однак керівництво оперативно відреагувало на запитання військових і вже восени 2022 року виставило виставу "Неаполітанські пристрасті". Ця вистава вражала красивими акторами, яскравими костюмами та захопливим сюжетом, пов'язаним з повсякденними сценаріями, але з іскрою кохання та пристрасті. Це виявилось дійсно важливим і, як виявилось, доречним для широкої аудиторії.

Комедії під час війни

Театральні критики дійшли висновків, що під час війни комедії, як і трагедії, можуть дарувати катарсис – очищення. А це означає, що людям, які перебувають у перманентному стресі та психологічному затискові, продиктованому реаліями, конче необхідно поправляти своє ментальне здоров'я сміхом, так само, як і «очищувальними сльозами».

Комедії потрібні й затребувані військовими, коли вони перебувають на ротації або реабілітації після важких поранень. Навіть більше, вони навіть просять щось комедійне, легке для сприйняття, розряджувальне. Та й комедія від комедії різниться. Наразі мова не про дешеву антрепризу, якої суттєво поменшало з відсутністю саме цього російського контенту на наших сценах, або наші комерційні вистави, створені поспіхом для заробітчанства.

Не всі вистави можна назвати чистими комедіями. Тепер часи, коли жанрова однозначність здебільшого неоднозначна. Особливо у фестивальному контенті, який завжди є яскраво вираженим авторським театром. Деякі режисери, як-от Іван Уривський, взагалі уникають позначати свої вистави жанром. Тож вистави, які збираються під однією парасолькою сенсів: комедію через фарс, гротеск, абсурд, трагікомедію і драму маленької людини. Звісно, всі вони вирішені по-різному й тим цікавіше глядачеві відслідковувати не тільки

сміслові акценти, але й відкривати багатогранність сучасної театральної мови, акторських технік, стилістичне різноманіття режисерських інтерпретацій.

Аналізували вміння видобувати дію з тексту (чи робити його об'єктом гри) й актуальність невербального театру, наявність тренду пластичного театру зі зрозумілими молодій аудиторії і зчитуваними візуальними меседжами. Зокрема, іронічними.

Гумор - це не лише розважливий елемент життя, але й баланс та проява психічної здоров'я. Важко переоцінити його роль у підтримці емоційного стану та витриманні на плаву, особливо в умовах війни, де гумор стає своєрідним ліком від депресії та стресу. Він є не тільки засобом розваги, але й своєрідним "пігулькою" для душі, що допомагає уникати втрати розсудливості та не піддатися важкостям обставин.

У цьому контексті, 22 лютого 2020 року в Грецькій залі нашого театру відбувся творчий захід, презентація книги "Наші котики. Бліндаж" відомого письменника і учасника АТО Валерія Пузіка.

"Бліндаж" - це не просто книга, а короткі смішні новелки, які взяли свій початок в житті бійців АТО та були створені для вебсеріалу. Вони були задумані як короткометражні фільми з тривалістю не більше 5-6 хвилин, враховуючи кінематографічні особливості.

Саме в рамках проекту "Теплі зустрічі в Грецькій залі" відбулася ця захоплююча бесіда із автором, де розглядалися не лише гумористичні аспекти його творчості, але й важливі теми, пов'язані з воєнним досвідом та життєвими викликами.

Гастрольна та фестивальна діяльність театру під час війни

У період воєнних дій гастрольна діяльність театру придбала нові виміри та, в певному розумінні, зазнала змін у форматі, але не втратила своєї активності. Одеський академічний музикально-драматичний театр імені Василя Василька розширив географію вистав і вивіз у Івано-Франківськ виставу "Саша,

винеси сміття!", створену на початку конфлікту. Подорожі з виставами, що не потребують значних декорацій, полегшили переміщення між містами. Плануються обмінні гастролі з Рівненським театром, де планується взаємний обмін часткою репертуару, що збагачує культурний досвід обох колективів. Фестивалі, навіть у воєнний період, стають майданчиком для співпраці, наприклад, Одеський театр надав своє приміщення для проведення Херсонського фестивалю "Мельпомена Таврії", проявивши допомогу та співчуття Херсонському театру, який майже залишився без власного приміщення через воєнні обставини. Дирекція театру, незважаючи на відсутність нагороди за виставу "Саша, винеси сміття!" на премії "Гра", визнає важливість участі в фестивалях та підтримки інших театрів.

Фестивалі сьогодні відкривають можливості для театрів подивитися один на одного, висловити взаємну підтримку та подякувати мистецтвом, що допомагає утримувати культурний фронт. Хоча фронт воєнних дій знаходиться на передовій, важливо пам'ятати, що відсутність історії і культури означає відсутність нації. Співпраця театрів під час війни є ключовою для їх об'єднання, і коли театри взаємодіють та простягають один одному руку допомоги, українська культура буде невмирущою та непереможною.

Також варто відзначити, що під час війни театр не лише подолує географічні межі, але і активно залучає глядачів до різноманітних заходів. Одеський академічний музикально-драматичний театр імені Василя Василька розширює свою партнерську мережу, співпрацюючи з іншими театрами. Обмін гастролями з Рівненським театром і плановані візити до Івано-Франківська стають прикладом взаєморозуміння та обміну культурним досвідом, сприяючи культурній дипломатії в часи воєнного напруження.

Паралельно цьому фестивальна діяльність стає важливим інструментом співпраці. Наприклад, Одеський театр надає свою сцену для проведення Херсонського фестивалю "Мельпомена Таврії", проявляючи тим самим високий

рівень солідарності та сприяючи відновленню культурного життя в місті-партнері.

Участь у фестивалях, зокрема премії "Гра", відображає важливість визнання та підтримки колег іншими театрами, а також об'єднує театральні колективи для спільної творчості в умовах військових випробувань.

Всі ці ініціативи свідчать про те, що важливість культурного обміну та співпраці в трудні часи не може бути переоцінена. Театри не тільки зберігають культурні цінності, але й стають ключовими агентами утримання національної ідентичності та мови, та вони продовжують спільно визначати шляхи розвитку української культури, роблячи невід'ємний внесок у формування національного обличчя.

Меморандуми під час війни

У період війни меморандуми в театрі набувають особливого значення та відіграють важливу роль в управлінні та організації театральної діяльності. Такі документи можуть містити конкретні умови та положення, які враховують непередбачувані обставини в умовах воєнного конфлікту. Основні аспекти використання меморандумів в театрі під час війни включають:

1. **Безпека та мобільність:** Меморандуми можуть визначати процедури та заходи безпеки для артистів, персоналу та глядачів під час проведення вистав та гастролей у зоні конфлікту. Також вони можуть регламентувати питання мобільності та переміщення зачинених театральних груп.
2. **Фінансова узгодженість:** Умови фінансування, розподіл бюджету та управління фінансами можуть бути зафіксовані в меморандумах. Вони можуть враховувати можливі зміни в економічному середовищі під час воєнного стану.

3. **Регулювання репертуару:** Умови щодо вибору вистав, їх тематика та співвідношення між різними жанрами можуть бути визначені в меморандумах з урахуванням особливостей військового часу.
4. **Співпраця з іншими театрами та організаціями:** Меморандуми можуть містити умови для спільних проєктів та обміну ресурсами між театрами з метою підтримки культурної сцени під час війни.
5. **Психосоціальна підтримка:** Меморандуми можуть передбачати заходи для психосоціальної підтримки артистів і персоналу, організацію заходів для глядачів з метою розвантаження та забезпечення емоційного комфорту.
6. **Взаємодія з громадськістю:** Умови взаємодії театру з громадськістю в умовах воєнного конфлікту, включаючи комунікаційні стратегії та публічні виступи, також можуть визначатися в меморандумах.

Меморандуми в театрі під час війни стають інструментом, що допомагає театральній галузі адаптуватися до непередбачуваних обставин і забезпечити функціонування в умовах нестабільності.

У театрі узгодження меморандумів є важливою частиною ділових відносин та партнерства між різними сторонами.

Меморандум – це письмова угода, яка містить умови або принципи співпраці між різними організаціями, театральними групами чи іншими партнерами. Основною метою узгодження меморандумів у театрах включають:

1. **Формалізація співпраці:** Меморандуми визначають правила та умови співпраці між театром і його партнерами. Це може стосуватися спільних проєктів, гастролей, фінансових умов, обміну ресурсами тощо.
2. **Юридична прозорість:** Узгодження меморандумів допомагає створити юридичну прозорість в угодах та зобов'язаннях сторін. Це захищає

інтереси театру та його партнерів, забезпечуючи юридичну визначеність умов співпраці.

3. Запобігання конфліктам: Меморандуми встановлюють чіткі рамки та очікування, що допомагає уникнути непорозумінь та конфліктів між сторонами.
4. Підтримка стосунків: Узгоджені меморандуми встановлюють основи для партнерства та співпраці, сприяючи побудові взаємовигідних та стійких стосунків між театром і іншими учасниками.
5. Дотримання стандартів індустрії: Меморандуми можуть містити положення, що стосуються визначених стандартів індустрії або етичних норм, які мають дотримуватися сторонами.

Узгодження меморандумів в театрі є ефективним інструментом для створення прозорих, стійких та ефективних відносин, які служать інтересам всіх сторін.

3.2 Адаптація театру після війни

Театр після перемоги

Після перемоги, Одеському академічному музикально-драматичному театру імені Василя Василька стане виклик в сфері фінансів. Незважаючи на труднощі, пов'язані з економічними обмеженнями, театр покладає сподівання на повне відновлення діяльності та повні зали. Збереження високої якості театральних вистав для виконання його терапевтичної функції є важливим завданням. Театр має відновити свою театральність та магію, щоб подарувати глядачам неперевершені враження.

Головною метою є створення театального дива, де глядачі можуть зануритися у неймовірні історії та вражатися витонченим виконанням. Організація прем'єрної вистави "Перевізник" на основі твору Ганни Яблонської стає символом відновлення культурної спадщини та пам'яті про талановиту

українську поетесу. Ця вистава буде не лише подією в театральному житті, але й доказом сили та витонченості української культури.

Завдяки співпраці з родиною Ганни Яблонської, театр отримав право на інсценування "Перевізника", покликаний відновити зв'язок із творчим доробком видатної одеситки. В лютому 2024 року очікується, що ця прем'єра вразить глядачів та стане важливим етапом у поверненні культурних цінностей на сцену одеського театру.

Мета театру після війни

Театри, як невід'ємна частина соціокультурного простору, мають потенціал виконувати важливі ролі в соціальній та психологічній підтримці громадян, ставши не тільки місцем розважальних вистав, але й платформою для зближення, спільного переживання та внутрішньої рефлексії. У своїй винятковій можливості впливати на емоційний стан глядачів та сприяти їхній адаптації до складних життєвих обставин та відновленню після труднощів, театри можуть виконувати роль своєрідного "терапевта" для суспільства. Шляхом відтворення глибоких почуттів та створення атмосфери взаєморозуміння, вони забезпечують місце, де глядачі можуть знаходити опору, розслаблення та підтримку, сприяючи тим самим загальному процесу відновлення та підняття морального духу громадянства в період важких часів.

Після війни театри можуть надалі слугувати важливою метою в суспільстві, спрямовуючи свою діяльність на кілька ключових аспектів:

1. Соціальна реконструкція: Театри можуть відігравати роль у відновленні та побудові соціальних зв'язків, сприяючи об'єднанню людей навколо спільних цінностей та ідей.
2. Психологічна підтримка: Театри можуть надавати психологічну підтримку та виражати емоції через вистави та творчі заходи, допомагаючи глядачам впоратися з травмами та стресом, що може виникнути під час війни.

3. Сприяння відродженню культурної ідентичності: Театри можуть допомагати відновлювати та зберігати культурну спадщину, підтримуючи мистецтво та традиції, які можуть бути піддані викликам у воєнний період через економічні фактори.
4. Освітня функція: Шляхом вистав і публічних заходів театри можуть виконувати освітню роль, розширюючи свідомість про події, що сталися, та сприяючи критичному мисленню.
5. Культурний обмін: Залучаючи інші українські театри та митців до співпраці, театри можуть створювати платформи для культурного театрального обміну, сприяючи взаєморозумінню, придбання досвіду та співпраці між різними групами та країнами.
6. Створення надії та позитивної енергії: Театри можуть виступати каталізатором для створення позитивної енергії та надії в суспільстві, пропонуючи веселі та натхненні вистави, спрямовані на підтримку духовного піднесення.

Загалом, театри в період після війни можуть продовжувати виконувати важливу мету, сприяючи відновленню, зціленню та розвитку громадянства.

Висновки

У рамках дипломної роботи проведено ретельний аналіз репертуарної стратегії, що існують в Одеському академічному музично-драматичному театрі імені Василя Василька. Глибокий огляд театральної історії, його поточного стану та унікальних особливостей роботи спрямований на розкриття ключових аспектів впливу репертуару на всі сфери функціонування театру. Дослідження включає в себе аналітичний огляд етапів розвитку театру, звернений погляд на сучасні тенденції та організаційні аспекти, що суттєво формують його обличчя.

Проведений аналіз глибоко розглядає взаємозв'язок між репертуаром та вибором творчих напрямків театру, висвітлюючи вплив цього елемента на його розвиток та діяльність. Робота систематично висвітлює ключові вирішальні моменти, які детально досліджують, як репертуар визначає та впливає на успіх та рейтинг театру.

Окрім того, у роботі розкривається важливість стратегічного планування та адаптації репертуару до вимог та очікувань аудиторії. Розглядаються не лише теоретичні аспекти, а й конкретні дії та інноваційні підходи, що впроваджуються театральним керівництвом для досягнення стратегічних цілей через репертуарну політику.

Отже, дипломна робота включає в себе глибокий аналіз різноманітних аспектів репертуарної політики Одеського академічного музично-драматичного театру імені Василя Василька, розкриваючи їхню впливову роль у розвитку та успіху цього визначального театального закладу.

Висновки роботи демонструють, що репертуарна політика в Одеському академічному музично-драматичному театрі імені Василя Василька є важливими елементами його успішної діяльності.

Історична спадщина театру, зокрема внесок Василя Василька, надає йому особливу ідентичність та значення в українській культурі. Сучасні режисери, такі як Ігор Равицький, Іван Уривський та Максим Голенко, Олександр Самусенко, продовжують розвивати творчість театру, впроваджуючи свої ідеї та концепції через вистави.

Репертуарна політика театру включає широкий спектр жанрів і тематик, що дозволяє задовольнити інтереси різних глядачів. Швидка адаптація до сучасних умов дозволяє театру залишатися актуальним та привабливим для аудиторії.

Репертуар є важливим засобом популяризації театру та розширення його впливу. Різні види гастролей надають можливість досягти різних аудиторій та взаємодіяти з іншими театральними колективами. Гастролі та фестивалі, обмінні гастролі можуть приносити як додатковий дохід, так і сприяти обміну досвідом та популяризації українського театру за межами країни.

Позиціонування театру в соціальних мережах та театральний брендинг є важливими аспектами просування театру та залучення нової аудиторії. Використання соціальних мереж, як майданчика для спілкування з глядачами, реклами та розповсюдження інформації,

Використання соціальних мереж, як майданчика для спілкування з глядачами, реклами та розповсюдження інформації, може значно підвищити відвідуваність театру і підтримку аудиторії. Активне присутність театру в цифровому просторі дозволяє створювати цікавий контент, який привертає увагу та спонукає людей до відвідування вистав.

Театральний брендинг, включаючи логотип, стиль оформлення, графічний дизайн та інші елементи ідентифікації, також мають велике значення. Впізнаваність та консистентність бренда створюють сприятливу асоціацію у свідомості глядачів і сприяють підтримці театру.

Важливо враховувати інтереси та потреби сучасної аудиторії. Актуальність, інноваційність та креативність в постановках та режисурі можуть привернути нових глядачів та зберегти вірних шанувальників. Також варто розглядати можливості використання нових технологій, таких як використання віртуальної реальності або інтерактивні елементи, для збагачення театрального досвіду.

Взаємодія з аудиторією є важливою складовою використання соціальних мереж та театрального брендінгу .

Крім того, розвиток освітніх програм і співпраця з навчальними закладами можуть допомогти привернути молоду аудиторію та створити позитивний імідж театру серед студентів і школярів. Можна розробити спеціальні програми для шкіл, проводити майстер-класи, лекції та інші освітні заходи, які допоможуть молоді краще зрозуміти театр і стимулювати їхню зацікавленість у театральному мистецтві.

Необхідно також враховувати потреби різних категорій аудиторії. Розробка спеціальних програм для дітей, молоді, сімейних пар, людей похилого віку або інвалідів може допомогти розширити глядацьку базу театру та зробити його більш доступним для різних груп людей.

Також важливо вдосконалювати процес організації театральних вистав, забезпечуючи комфортні умови для глядачів, включаючи зручні місця, звукове та світлове обладнання, а також додаткові послуги, наприклад, кав'ярні чи буфети. Вдосконалення взаємодії з глядачами, включаючи швидке та ефективне обслуговування, також може створити позитивні враження і збільшити задоволення від театрального досвіду.

Нарешті, залучення талановитих акторів, режисерів та художників до роботи в театрі може підвищити якість вистав і привернути більше глядачів. Співпраця з відомими артистами або організація гостьових виступів може

збільшити привабливість театру та зробити його вистави більш цікавими для глядачів.

Загалом, постійне вдосконалення театральної діяльності, включаючи репертуарну політику, маркетингові стратегії, взаємодію з аудиторією та розвиток партнерств, є ключем до успіху театру і забезпечує його важливе місце в культурному житті.

Узагальнюючи, для успішного розвитку та просування Одеського академічного музично-драматичного театру імені Василя Василька, необхідно:

- Розробити репертуарну політику, яка включає широкий спектр жанрів і тематик, а також враховує інтереси різних груп глядачів.
- Активно просувати вистави через гастролі та участь у фестивалях, що дозволяє розширити аудиторію та залучити нових глядачів.
- Використовувати соціальні мережі та театральний брендінг для підтримки театру, взаємодії з аудиторією та залучення нових глядачів.
- Розвивати освітні програми та співпрацю з навчальними закладами для привертання молодшої аудиторії та підтримки інтересу до театрального мистецтва.
- Враховувати потреби різних категорій аудиторії та розробляти спеціальні програми для них.
- Залучати відомих та талановитих акторів, режисерів та художників до роботи в театрі, що сприятиме підвищенню якості вистав і приверне увагу широкої громадськості.
- Покращувати технічні можливості театру, включаючи звукове та світлове обладнання, сцену та декорації, щоб створювати вражаючі та захоплюючі вистави.
- Розвивати співпрацю з іншими театрами, організаціями та мистецькими колективами, що дозволить обмінюватися досвідом, влаштовувати спільні проекти та залучати нових глядачів.

- Організовувати спеціальні заходи, такі як театральні творчі вечори, зустрічі з акторами, які нададуть глядачам можливість ближче познайомитися з театром та його творчими колективами.
- Проводити аналіз та оцінку ефективності рекламних кампаній та заходів, щоб вдосконалювати стратегію маркетингу театру та підвищувати її ефективність.
- Театр потрібен людям, тому безупинна робота сприяє покращенню морального та духовного стану відвідувачів театру, а також вносить вагомий внесок в написанні історії чудесного міста Одеси.

Ці заходи допоможуть підтримати розвиток театру, залучити нову аудиторію та зберегти вірних шанувальників, створити позитивний імідж театру і підвищити його вплив в культурному житті міста та за його межами.

Означена тема «Аналіз репертуарної політики Одеського академічного музично-драматичного театру імені Василя Василька» висвітлює в сучасних умовах виклики та труднощі, які є важкими та несправедливими, як відображає історія та поточні події. Театри, завжди на перерозгляді суспільства, виступаючи не лише як засіб розваги, але й як платформа для висловлення відповідей на гострі питання, роздуми, терапія, моральна та фізична підтримка. Українські театри залишаються актуальними та важливими в умовах нинішньої реальності.

Це дослідження має на меті не лише набуття додаткового досвіду та удосконалення знань в галузі театального мистецтва, але й спрямоване на вдосконалення та покращення репертуарної політики театру. Сучасна реалія розкриває, що роль театрів в житті суспільства залишається невід'ємною, і вони визначають свою позицію відповідно до поточних потреб глядачів.

Завдяки постійній адаптації та сучасному підходу до репертуарної політики, українські театри стають мостом між минулим і майбутнім, виражаючи власні думки і реагуючи на зміни в суспільстві. Таким чином, вони і

далі виконують свою многогранну роль у суспільстві як центри культурного розвитку та джерела невичерпного духовного надбання.

Список використаних джерел та літератури

1. Учасники проєктів Вікімедіа. Одеський академічний український музично-драматичний театр імені Василя Василька – Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Одеський_академічний_український_музично-драматичний_театр_імені_Василя_Василька.
2. Бібліографічний покажчик-довідник «Одеський академічний український музично-драматичний театр імені В. Василька. Сезони 2005-2020 років»
3. Покажчик-довідник, присвячений 95-річчю Одеського академічного українського музично-драматичного театру імені В. Василька, можна ознайомитись на сайті Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Грушевського: <https://biblioteka.od.ua>
4. Федченко Л. І. Одеський академічний український музично-драматичний театр імені В. С. Василька.
5. Федченко Л. І. Його ім'я носить театр. 2023
6. Василько В. С. Чашка чорної кави. Тернопіль : Збруч, 1994.
7. Офіційний сайт Одеського Академічного музикально-драматичного театру ім.В.Василька <http://ukrteatr.odessa.ua/>
8. Ремішевський О. Пошук нових організаційних форм діяльності театру в сучасних умовах: Бакалаврська робота. Київ, 2021.
9. Театральна риболовля. Одеський часопис <http://www.t-fishing.co.ua/>
10. Анна Білик. Театральна-критичнаелита "Одеського листа" Конец XIX — начало XX века.
11. Анна Білик «Сторінки Одеської преси»
12. «Театру відане життя», Володимир Голота. Театральна Одеса.
13. Ганущак Ю., Циганюк М. “Головне не тільки те, як і що ти робиш, а для чого ти це робиш” – Максим Голенко. Інтернет -журнал «MIZANSCENA». URL: <https://mizanscena.com/interview/maksim-golenko/>.
14. Вероніка Склярова «Театр під час пандемії», <https://yabl.ua/2020/09/03/teatr-pid-chas-pandemiyi-zarubizhnij-dosvid-vs-ukrayinske-peklo>
15. Вергеліс О. Як український театр передбачив пандемію, самоізоляцію та здичавіння на карантині [Електронний ресурс]: [про виставу І. Уривського «Підступність і кохання» за Ф. Шиллером] / Олег Вергеліс // ГЛАВКОМ : сайт. – Режим доступу:

<https://glavcom.ua/columns/olegvergelis/yakukrajinskiy-teatr-peredbachiv-pandemiyu-samoizolyaciyu-ta-zdichavinnya-nakarantini-680493.html>.

16. Газета «Вечірня Одеса»

17.. Федченко Л. 7 квітня. День народження Василя Степановича Василька [Електронний ресурс] : [про видат. укр. режисера, актора, драматурга, театрал. педагога – корифея Одес. укр. театру В. Василька] / Любов Федченко // facebook : сайт. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/ODESSAUKRTHEATER>.

18. Щокань Г. Під звуки сирени й згадуючи повалену Катерину: в одеському театрі Василька репетирують гуцульський вестерн. Українська правда. Життя. URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/2023/02/3/252681/>.

19. Пивоварчук А. Нам треба робити те, що ми вміємо – ставити вистави: директорка Одеського Українського театру про нові реалії. Новини LIFE. URL: <https://odesa.novyny.live/nam-treba-robiti-te-shcho-mi-vmiemo-staviti-vistavi-direktorka-odeskogo-ukrayinskogo-teatru-pro-novi-realiyi-76018.html>.]

20. “Чуваки не святкують, або Ukrainian”: сезон вистави триває. 5.ua. URL: <https://www.5.ua/amp/dv/info/26141>.